

Naročilna lista: --
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . 6.—
 Četrť leta . . . 3.—
 Mesečno . . . 1.20
 Zunanaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
 Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 vinarjev
 od 6 redne petitvrste: pa
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopis se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo Maribor
 Heroška ulica. 5. -- Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Grof Czernin govori v svoji sobi.

Vojna se nadaljuje zaradi Alzacije.

Grof Czernin si je za pretekli terek, dne 2. aprila, naročil v svojo sobo klubove načelnike dunajskega mestnega sveta ter pred njimi govoril o zunanji politiki. Ravnotako lahko bi pozval delegate skupaj, ako bi hotel. Ti bi gotovo tudi prišli, ker imajo več dolžnosti se z njim meniti o zunanji politiki nego občinski svetovalci dunajskega mesta, ki morajo tih in pokorno, brez vsakega ugovora poslušati ministrove besede.

Czernin je vedel, zakaj ne povabi delegatov. Zelo dvomljivo je namreč, ali bi dobil večino v delegacijskih odsekih za svojo politiko. Da nima večine narodov za seboj, je gotova stvar.

Najvažnejše, kar je grof Czernin povedal, je, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau pred začetkom sedanje nemške ofenzive povprašal grofa Czernina, ali je voljan se pogajati o miru in na kateri podlagi Grof Czernin je odgovoril, da obstoja za mirovna pogajanja zapreka, to je francoska želja po Alzaciji-Lotrinski. Nato se pogajanja niso nadaljevala.

Stoji torej, da se vojna nadaljuje zaradi Alzacije in Lotrinske. Vse drugo, kar je grof Czernin povedal o čeških voditeljih, bi naj bilo le razbremenjenje njegove berolinofske politike. Kajti najmanj verjame pač grof Czernin, da bi ententa pri svojih ukrepih, kjer se gre za mir ali vojno, gledala le na Čehe ali druge slovenske narode. Vsi narodi se bojujejo v fronti, a te dolžnosti nimajo, da bi morali odobravati neodkrito politiko Czerninovo, ki govori o miru, a nadaljuje vojno, govori o brezaneksijah in dopušča aneksije, hoče notranji sporazum, a hujska narod proti narodu.

Grof Czernin je strasten češki Nemeč, ki tudi kot minister ni pozabil, da je treba o vsaki priliki obrniti ost svoje jeze in svojega maščevanja proti Čehom.

Da so graški listi strankarsko-politične izpade

Czerninove na Čehe izrabili za napade na Jugoslovane, je pri njihovi idejni plodovitosti samoumevno, kajti za tako naobračbo zares ni treba veliko originalnosti.

Dne 2. aprila t. l. so pod vodstvom dunajskega župana dr. Weisskirchnerja načelniki dunajskega občinskega sveta obiskali našega zunanjega ministra grofa Czernina, da mu potožijo o nezadostnem dovozu živil za dunajsko prebivalstvo, da ga prosijo za tozadevno pomoč ter da jim tudi naj pojasni naš splošni zunanjepolitični položaj. Na županov nagovor je odgovoril grof Czernin v daljšem govoru, iz katerega priobčimo vse glavne misli.

Predno govorim o sklenjenem miru na vzhodu, ako je rekel grof Czernin, naj omenim izvajanja predsednika Združenih držav Severne Amerike, v katerih je odgovoril na moj govor, ki sem ga imel dne 24. januarja t. l. v odseku za zunanje zadeve avstrijske delegacije. V nekaterih delih sveta se smatrajo Wilsonovi govori kot poskus, zabiti zagoddo med Dunajem in Berlinom. Ne verjamem tega. Ne verjamem tega, ker imam previsoko mnenje o državniški razumnosti gospoda predsednika Združenih držav, da bi mogel verjeti, da bi on mogel tako misliti. Wilson pač ravno tako ni v stanju nam podtikati kakšnega nepoštenega postopanja, kakor tudi mi ne moremo njemu podtikati. Wilson hoče otrgati Dunaja od Berlina, on noče tega in tudi ve, da bi to bilo nemogoče. Morda pa Wilson meni, da so na Dunaju ugodna tla, da bi tamkaj položil semensko zrno za splošni mir; morda si misli, da ima naša monarhija srečo, ker ima vladarja, ki odprto in pošteno želi splošni mir, da pa ta vladar ne bo nikdar prelomil dane besede, da ne bo nikdar sklenil kakega sramotnega miru ter da stoji za našim cesarjem in kraljem 55 milijonov ljudi. Wilson si morda mda ta strnjena množica predstavlja silo, katere se ne sme podcenjevati, da je ta poštna in močna volja za mir, ki veže vladarja, vlade in narode obeh državnih polovic, v stanju, biti nositeljca onih velikih misli, za katere se zavzema Wilson.

Francija zahteva Alzacijo in Lotaringijo.

Na Wilsonov odgovor lahko rečem samo to, da sem smatral za velevažno, da mi je nemški državni kancelar v svojem izbornem govoru dne 25. februarja vzel odgovor takorekoč iz ust ter je izjavil, da so štiri temeljna načela, katera je Wilson označil v svojem govoru dne 11. februarja, podlaga, na kateri bi

se moglo razpravljati o splošnem miru. S tem soglašam popolnoma. Štiri Wilsonove točke tvorijo primerno podlago za pričetek pogovorov za splošen mir. Ali bo imel Wilson v svojih stremljenjih, združiti svoje zaveznike na tej podlagi, kaj uspeha ali ne, je nepojasnjeno. Bog je moja priča, da smo poskušali vse, kar je bilo mogoče, da bi se bili izognili novi ofenzivi. Ententa pa ni hotela tega. Clemenceau je nekoliko pred začetkom nove ofenzive na zapadu mene vprašal, je-li sem pripravljen za pogajanja in na kateri podlagi. Sporazumno z Berlinom sem takoj odgovoril, da sem k temu pripravljen ter da napram Franciji ne morem najti nobene druge ovire proti sklepanju miru nego želje Francije po Alzaciji-Lotaringiji. Iz Pariza je došel odgovor, da so pogajanja na taki podlagi nemogoča. Na ta odgovor ni bilo nič več izbirati.

Velikanska borba na zapadu se je že pričela. Avstro-ogrške in nemške čete se bojujejo ramo ob ramo, kakor so se skupno bojevale v Rusiji, v Srbiji, v Rumuniji in v Italiji. Združeno se borimo za obrambo Avstro-Ogrske in Nemčije. Naj pride karkoli hoče — mi ne izročimo v pogin interesov Nemčije, kakor nas tudi Nemčija ne bo pustila na cedilu. Zvestoba ob Donavi ni manjša, kakor je nemška zvestoba. Ne bojujemo se za imperialistično-aneksionistične cilje, ne za lastne, ne za nemške — pač pa bomo šli skupno do konca za našo obrambo, za naše državno življenje in za našo bodočnost.

Rumunija.

Z Rumunijo je bil sklenjen mir, ki utegne tvoriti izhodišče za prijateljsko-sosedne odnose. Malenkostne poprave mej, katere smo dosegli, niso nobene aneksije.

Zajamčeno je varstvo in pospeševanje velevažne trgovinske plovbe po spodnji Donavi kakor tudi zasiguranje železnih vrat in sicer na ta način, ker je meja pomaknjena notri do višin Turn-Severina, in nadalje vsled tega, ker smo za dobo 30 let najeli proti letni najemnini 1000 leiov dragocene ladjarnice v tem mestu z bregovi vréd, ki se nahajajo med ladjarnicami in novo mejo, končno na ta način, ker smo vzeli v najem otoke Ostrovu mare, Coubu in Simeanu. S tem, ker smo na prostoru premogovnih jam pri Petrovem pomaknili mejo za več kilometrov proti jugu, vsled česar je prišla v našo oblast ob prelazu Szurduk tudi obvladujoča točka Lainič, je premogovni okoliš boljše zavarovan. Mesti Sibinj (Hermannstadt), in Fogaraš dobiva poprečno 15 do 18 km široko novo varnostno mejo. Pri vseh važnejših prelazih, kot pri

LISTEK.

Obisk Slovencev na Beneškem.

Piše: Črnhovski.

(Konec.)

Ko so namreč Prajzi prišli v vas, so pobrali in zaklali veliko prašičev ter jedli svež špeh. Prenajolnjeni želočec s tolstim, surovim špehom ni zamogel prebavljati, odtod bolezen in smrt. V erknjenih konjih pa so našli trišno koruzo, s katero so Prajzi krmlili lačne živali. Raztelesenje je dokazalo, da je bilo mirno beneško slovensko ljudstvo popolnoma nedolžno. Tu pa bodi omenjeno, da so Bavarci vse drugače postopali. Srečni kraji, koder so Bavarci prodirali! Ne samo, da niso namenoma nobene skode povzročili, ampak so ljudstvu delili celo iz svojih zalog.

Bilo je že pozno, ko sem prišel v neko vasico. Neka družina me je povabila, naj prenočim pri njih ter mi ponudila sobo, v kateri je prej stanoval neki italijanski general. Z veseljem sem sprejel prijazno vabilo. Ker je bilo mrzlo, sem sedel k družini za ognjišče. Gospodinja je skuhalo večerjo, gospodar pa je prinesel iz kleti dobro vinco. Bilo je res prijetno. Po večerji smo po stari krščanski navadi zmehli sv. rožnivenec z litanijami M. B. Nato je gospodinja peljala otroke spat. Med tem so dohajali sosedi. Kmalu

je bilo ognjišče krog in krog zasečeno. Začeli smo se pogovarjati o vojski in sedanjih razmerah.

Vsi so želeli skorajšnjega miru. Eden je rekel: „Bog daj kmalu mir in naj potem pripadamo kamorkoli, samo pod Prajza ne.“ Drugi se je izrazil: „Mi sedaj nismo ne Italijani, ne Avstrijci, ne Nemci, ampak samo beneški Slovenci.“ Ko sem omenil, bi li ne bilo lepo, ko bi bili vsi Slovenci združeni v eni državi, Jugoslaviji, so mi bolj tiho boječe odgovorili: „Bog daj, Bog vas usliši! Saj razumite, mi o tem ne smemo niti glasno misliti, ker ne vemo, kaj nas še čaka. Veste dobro, kakšne pravice smo uživali v preteklosti.“

Na vprašanje, kako je bilo med vojsko v moralnem oziru, kako se je obnašal ženski spol, so odgovorili: „Žal, da je bil tudi pri nas tupatam kak polom. Dekleta, ki so se začela lišpati in nositi ozka oblačila, kakoršna pri nas niso bila nikdar v navadi, so nam delala sramoto. Med tem ko so druga dekleta, ki se oblačijo skromno, kakor je bila pri nas vedno navada, prave junakinje. Marsikateri laški nesramnež je dobil tako krepko zaušnico, da ga še sedaj skeli, ako je še živ.“ Na vprašanje, kaj pa vaši duhovniki, so kaj trpeli od strani vojaštva, odgovorili so mi: „Naši trpini so bili veliki trpini. Brezbožno vojaštvo jih je zaničevalo. V vsakem so videli izdajalca domovine. Nekateri so celo internirali. Na Lesah je bil blag gospod Peter Črnota, znan pod imenom Pre Pir. Kmalu po izbruhu vojske je sei čez en hrib, takol so ga vojniki zgrabili in vklenjenega odpeljali, bolje odgnali kot nevarnega vohuna v ječo v Videm ter ga celo strašili, da bo ustreljen. Po 3 mesecih šele je bila obravnava, pri kateri se mu ni

moglo dokazati ničesar izdajalskega. Bil je popolnoma oproščen, vrnil se je k svojemu ljudstvu na Lesah. Toda ječa, trpljenje, strah in žalost je blagega gospoda uničila. Prej fako živahni gospod je živel potr sam še 14 dni. Zadel ga je srčna kap. Žrtev vojske.

Na Trčmunu je služboval nad 50 let č. g. Valentin Domenis, navdušen Slovenec. Kdo na Beneškem ni poznal sivolasega Pre Valentina, vedno polnega humorja, četudi je štel že 85 let. Ko so se Lahii umikali, se je bil šel skrit pod neko skalo. Umikajoči se laški vojaki so ga našli ter prisilili, da je moral z njimi. Njegov brat pa, 97letni starček, č. g. Štefan, se je skril v rojstni hiši v Trpeču ter ostal, med tem ko je morala bežati vsa druga družina s Pre Valentinom. In sedaj oskrbuje Pre Štefan vkljub svoji visoki starosti Trpeč, oziroma Sovodnje na Beneškem, kjer je že v prejšnjih časih bilo veliko pomikanje slovenskih duhovnikov. Občudovanja vreden blagi starček!

Pri takih pogovorih nam je hitro minil večer. Bilo je že zelo pozno, ko smo šli k počitku. Izvrstno sem spal v generalni postelji. Drugo jutro rano sem se poslovil od dobre družine ter se vrnil h Klodičem z namenom, da obiščem starega znanca trgovca g. Zdravliča, katerega pa žal nisem našel doma. Ko so se Lahii umikali, je moral bežati z vso svojo družino, pustivši veliko trgovino, ki je pa seveda bila po njegovem odhodu popolnoma oropana.

Stožil sem v sosedno hišo k drugemu znancu. Tako za menoj je prišla v hišo madžarska patrolja. Komandant ni znal ne slovensčine, ne nemščine in ne italijansčine, pač pa je njegov spremljevalec,

Predealu, Bozi, Gyimesu, Bekasu in Tölgyesu je nova meja pomaknjena tako daleč na rumunska tla, kakor to zahtevajo vojaški razlogi. Vogel treh dežel pa pride popolnoma v našo oblast, vsled česar je dana možnost za zavarovano zvezo med Ogrsko in Bukovino. Vsled pomaknjena meje vzhodno od Črnovic je proti nenačnim sovražnim napadom zadostno zavarovano glavno mesto Bukovine, Črnovice, ki so bile do sedaj nezavarovane proti sovražnim napadom.

Po vojni zmanjšano oboroževanje.

Ne verjamem, da bo katerakoli država v stanju, izdajati po tej vojni vsako leto več milijard za vsled vojne tako zelo pomnožene vojaške potrebe. Pač pa verjamem, da bo finančna vis maior (višja sila) prisilila svet k temu, da bo sklenil mednarodno pogodbo za znižanje oboroževanja. Moj račun ni ne idealističen in tudi ne fantastičen, ampak je realno-političen v pravem pomenu besede. Smatram za veliko nesrečo, ako se bi končno ne posrečilo priti do splošnih pogodb v svrhu znižanja vojaških oboroževanj.

Rumunija v bodočnosti.

Samoumevno je, da bomo takrat, ko se bo sklepal mir z Rumunijo, skrbeli, da se bo v polni meri oziralo na naše interese glede vprašanja oskrbe z žitom, z živili in s sirovim oljem. Nadalje bomo skrbeli, da bo dobila katoliška cerkev in naše šole v Rumuniji državno varstvo, katero potrebujejo, in rešili bomo židovsko vprašanje. Židje bodo v bodoče v Rumuniji enakopravni državljani. Prišlo se bo v okoliščinah irendentistični propagandi, ki je na Ogrskem povzročila toliko hudega, in končno se bo poskrbelo, da bodo mnogi rojaki, ki so vsled vojne brez lastne krivde trpeli krivico, odškodovani. Končno si prizadevamo, da primerno varujemo naše gospodarske interese v Rumuniji na način, da sklenemo novo trgovsko pogodbo ter da namenu primerno rešimo železniška in brodarstvena vprašanja. Ko bodo končevaljavno sklenjeni mirovni pogoji, bodo v celoti objavljeni.

Obširna ozemlja Besarabije so obljubena z rumunskim prebivalstvom in mnoga znamenja kažejo, da si to rumunsko prebivalstvo želi tesnega združenja z Rumunijo. Ako si Rumunija želi z nami biti v odkritosrčnem, poštenem in prijateljskem razmerju, ne bomo imeli ničesar zoper to, da ne bi podpirali ta iz Besarabije prihajajoča stremjenja. Rumunija more pridobiti v Besarabiji mnogo več, nego je v tej vojni izgubila.

Potrebna živila za našo državo.

Komisija, ki ima nalogo, da organizira z Ukrajino izmenjavo blaga, se že nahaja v mestu Kiev in že posluje. Kakor hitro bodo glede te točke končana pogajanja z ukrajinsko vlado — upam, da se bo kmalu zgodilo — bo uvoz živil iz Ukrajine tudi večji. Pogodili smo se z ukrajinsko vlado, da mora Ukrajina dati Avstriji, Nemčiji, Bolgariji in Turčiji najmanj eden milijon ton žita in je upati, da bo vsled organizacije, ki bo uvedena, možno izvažati to množino žita iz Rumunije in sicer v primernem času. V trenutku je uvoz žita iz Ukrajine naravno le malenkosten, kakor pač dopuščajo dosedaj možne improvizacije. Do te ure je sicer došlo iz Ukrajine v Avstrijo šele 30 vagonov žita in stročnic, nadaljni uvozi so v teku. 600 vagonov raznih živil je v Ukrajini spravljanih skupaj za uvoz v naše zaledje in ti uvozi se bodo nadaljevali, dokler ne bodo organizirani, in dokler se ne bodo mogli začeti redno in v večjem obsegu. Možnost za to je dana vsled sklenjenega miru z Rumunijo, miru, ki nam odpre pot po Donavi in ki omogočuje prevažanje po morju iz Odese proti pristaniščem ob reki Donavi. Na ta način upamo, da bo mo dobivali večje uvoze živil po tej poti, manjše pa po železnicah. Pri tem se pa ne sme pozabiti, da ne samo v Ukrajini se nahajajoče, sedaj številne čete

samo od ukrajinskih zalog v deželi sami, dejstvo, ki naravno pride prav našemu zaledju in če priznam, da so sedanji uvozi iz Ukrajine še malenkostni in se še morajo zvišati, ostane vendar logični sklep, da bi bil naš prehranjevalni položaj brez tega dovoza mnogo slabši. To pač dvakrat dokazuje potrebo, da se je sklenil mir z Ukrajino.

Od lanske letine še dobimo iz Rumunije čez 70.000 ton koruze. Bodoča žetev v Rumuniji, koje preostanek se bo enako porazdelil med Avstrijo in Nemčijo, bo vrgla državi okroglo 400.000 ton žita, stročnic in krmil, ki se bodo istotako spravila po Donavi v našo državo. Vrhutega nam da Rumunija že sedaj 300.000 ovac in 100.000 svinj, ki bodo nekoliko zboljšale našo preskrbovanje z mesom.

Nikakih aneksij.

Tistim, ki me neprestano silijo k aneksijam in so torej nezadovoljni z že sklenjenim mirom, morem le to reči, da smatram njih tendence kot popolnoma krive. Prvič bi nasilne priklonitve tujih narodov otežkočile splošen mir in drugič tako povečanje ozemlja ni brezpogojno ojačanje države, nasprotno, pri konstelaciji monarhije bi take priklonitve pomenile oslabitev. Česar mi rabimo, niso teritorialne aneksije, temveč gospodarska zavarovanja za bodočnost, na to moramo mi delati.

Mi moramo vse poizkusiti, da si ustvarimo na Balkanu stalni mir. Tudi ne smemo pozabiti, da je z razpadom Rusije nehal eksistirati faktor, ki nam je dosedaj onemogočil, da se napravi definitivno mirno razmerje na Balkanu.

Srbije nečemo razbiti.

In sedaj k Srbiji. Mi vemo, da je v Srbiji želja po miru zelo velika, a entente velevlasti zadržuje deželo, da ga ne more skleniti. Bolgarija mora čobiti gotova ozemlja, na katerih prebivajo Bolgari, a mi nečemo uničiti Srbije in je ne razbiti; mi hočemo dati Srbiji možnost za razvoj. Mi bi le pozdravili ožjo gospodarsko zvezo Srbije z nami.

Sovražniki morajo, ko so bili vojaško premagani, se biti premagani tudi moralno. Šele potem bo zmaga popolna. Tukah mora diplomacija izpolniti delo armađ.

Podaljševalci vojne.

To so prvič tisti, ki neprestano prosijo za mir. Te ljudi se mora zaničevati, oni so neumni, ti ljudje podaljšujejo vojsko. Stremjenje po miru za vsako ceno se mora zaničevati, ker je nemoralno in neumno, ker daje že izumirajočemu sovražnemu napadalnemu duhu neprestano novo hrano in torej umejno doseže nasprotno od tega, kar se namerava. Želja po miru v širokih ljudskih masah je ravnotako naravna kakor razumljiva. Ta želja tudi ni nikaka avstro-ogrška posebnost, temveč je svetovna prikazen — a voditelji ljudstva morajo pomisliti, da gotove izjave v sovražnem inozemstvu dosežejo nasprotno temu, kar so hoteli doseči.

Druga skupina vojnih podaljševalcev so aneksionisti. Aneksionisti so ravnotako sovražniki miru, kakor prva skupina, takozvani defaitisti. Oboji podaljšujejo vojsko. Zavijanje je, če se trdi, da si je Nemčija na vzhodu priklopila ozemlja. Leninova anarhija je natirala obmejne narode v naročje Nemčije in jih je pripravila do tega, da so se zatekli k Nemčiji in tako iskali zavetja pred tistimi strašnimi razmerami, ki so divjale v Veliki Rusiji. Ali bi naj Nemčija odklonila prostovoljno priklonitev tujih sosednjih držav? Nemška vlada hoče ravno tako malo nasilnosti kakor mi. Jaz sem trdno prepričan, da ne bodo ne aneksionisti, ki napolnjujejo svet s svojim kričanjem o pridobitvah in vlivajo svetu strah pred gospodstvom nad celim svetom in ki ves ostali svet

Prišel sem zopet v Kraj. Kako rad bi se bil letam ustavljal, a ni bilo mogoče, ker sem imel samo 2 dni dopusta. Obljubil pa sem, da se vrnem na spomlad. Žal, te obljube ne bom mogel izpolniti, ker je sedaj strogo zabranjeno v zasedeno ozemlje. Da bi se ognil nemški straži, sem krenil na desno v vasico Breg, odkoder me je neki mladenič po najkrajši stezi peljal na Ježo.

Tu sem občudoval utrčbe, velikanske zaloge raznovrstnega vojnega blaga, strmeli nad velikimi topovi, ki so bili razpostavljeni voz za vozom na 6 m široki položni gladki cesti, ki pelje čez Ogrinke, Pušno, Srednje, Kambreško in dalje ob fronti. Poslovivši se od prijaznega mladeniča, sem z dragocenim nahrbtnikom zdirjal po Dolu v Čiginju. Onkraj Kozarsč sem počival na mostu. Zastonj sem iskal na Mengorah priljubljeno Marijino svetišče, ni ga več, kruta vojna ga je razdejala. Obrnil sem se proti Čiginju, ter zrl čez posut Jesenjaki proti Benečiji.

Tedaj se mi pa nehote izvije iz prsi sledeča kritika:

Žalostno mi srce bije,
Ko se spomnim Benečije,
Vsem Slovincem dobro znane,
Od sovražnikov teptane.

Bo-li tudi Vam, beneški Slovinci, ki ste del našega narodnega telesa, po tej svetovni zmešnjavi napočil rešitve in svobode dan? Upajmo!

preplavljajo s svojimi zatiralnimi načrti, ravno tako tudi slabiči, ki neprestano prosijo za mir in ki sveto prisegajo na istega in trdijo, da smo na koncu svojih moči, da vsi ti ne bodo mogli stalno preprečiti častnega miru. Zavlačujejo ga, zabraniti pa ga ne morejo. V zadnjem tednu smo napravili lep kos pota do splošnega miru. Zadnje poglavje velike svetovne drame se pričinja. Mi se bomo prerili skoz in mogoče ni več daleč čas, ko bomo gledali na zadnja leta kakor na kake slabe sanje.

Tretja skupina vojnih podaljševalcev obstoji iz posameznih strankarskih voditeljev v Avstriji. Vojno podaljšujoča upanja naših nasprotnikov so povečini naše notranjepolitične razmere — kak krut zasmeš — gotovi politični voditelji, ne nazadnje v češkem taboru. To vemo mi čisto natančno iz številnih soglašujočih se poročil iz inozemstva. Gotovi voditelji ljudstva, ljudski zastopniki, rovarijo proti zvezi z Nemčijo, katera se je tako sijajno obnesla, sklepajo resolucije, ki niti z nobeno dlako več ne soglašajo. Cržavno mislijo, ne najdejo nobene besede graje za češke čete, ki se hudodelsko borijo proti lastni domovini in svojim orožnim bratom, ki hočejo iztrgati dele ogrske države, ki govorijo pod zaščitno imuniteto, katere se ne morejo drugače razumeti, kot klic v sovražno inozemstvo, naj se boj nadaljuje, da se podpirajo njih politična stremjenja in vedno znova oživijo umirajoči vojni furor v Londonu, Rimu in Parizu. Podli in kukavi Masaryk ni sam svoje vrste; Je še več Masarykov za mejniki naše monarhije. O tem žalostnem slučaju bi bil raje govoril v delegacijah, a kakor že omenjeno, je sedaj nemogoče sklicati delegacijske odseke, a jaz ne morem čakati. Prihodnje dni moram zopet nazaj v Rumunijo, da končamo mir. Pri počasnem poteku mirovni pogajanj ne vem, kako dolgo bom še prisiljen biti odsoten. Javnosti pa, ki nrepeni po častnem koncu vojske, naj ve, kar podaljšuje vojsko. Ne dvigam nobene javne obtožbe, vem, da je češki narod v svoji celoti lojalni in avstrijsko-misleč, vem, da so češki voditelji, katerih avstrijski patriotizem je čist in jase, a jaz dvigam obtožbo proti onim voditeljem, ki želijo, da se konča ta vojska z zmago entente in s tem doseči svoj cilj.

Poznam Češko zelo natančno. Vem razločevati med češkim narodom in gotovimi njegovimi voditelji. Češki narod, češka mati ne misli tako kot ti može. Mati, ki skrbi za sina, žena, ki skrbi za moža, je mednarodna. Ona je enaka v vseh narodih naše države. Vojne težave vežejo vse narode. Vsi hočejo, da se konča vojska, a ti so zapeljani, oni so prišli na kriva pota, oni ne vidijo, da njih posamezni zastopniki podaljšujejo vojsko in njene težave.

Obžalujem, da mi razmere tako poredko dovoljujejo govoriti k izvoljenim ljudskim zastopnikom. Je hudo za zunanjega ministra, če ga uradni posli sedanjega časa silijo, da mora mesece in mesece živeti v tujini, da bi mogel s pomočjo državi zvestimi strankami — in hvala Bogu, imamo še take — uspešno se boriti proti takim stremjenjem. A jaz apeliram vse, ki hočejo skorajšen časten mir, naj se strnejo in skupno vodijo boj proti veleizdajstvu. Nihče ne trdi, da avstrijska ustava ni pripravna za zboljšanje, in avstrijska vlada je rada pripravljena, skupno z drugimi kompetentnimi faktorji delovati na to, da se revidira. A dotični, ki želijo zmago entente, da s tem realizirajo svoje politične cilje, uganjajo veleizdajstvo in to veleizdajstvo je strup v žilah države in je zadnje upanje za podaljšanje vojske v taboru naših sovražnikov.

Apeliram na vse! Pozivam predvsem Nemce in Madžare, ki so v tej vojni vršili nadčloveško delo, a tudi pozivam milijone državljanov vseh drugih narodov monarhije, ki so zvesti državi do kosti in ne mislijo, kakor mislijo njih posamezni voditelji. Vsak Avstrijec, vsak Madžar, mora nadomestiti vrzel, nihče nima pravice, ostati na strani. Gre se za zadnjo, odločilno borbo. Vsi može na krov, potem bomo zmagali!

Proč z dualizmom!

Glavna ovira za tako ureditev monarhije, ki bi odgovarjala interesom njenih narodov, jim zagotavljala svoboden razvoj in ki bi bila najbolje jamstvo za njen obstanek, je dualizem. To pa ne samo zato, ker sloni na dualizmu nadvladje Nemcev in Madžarov, temveč tudi zato, ker dualizem ovira svoboden gospodarski in socialni razvoj vseh njenih narodov, vstevši iste Madžare in Nemce. V resnici je dualizem le v korist nekoliko tisoč madžarskih veleposestnikov, dočim je za razvoj in napredek vsega ostalega ljudstva to, kar je cokla pri vozu.

Že nestalnost nagodbnega razmerja, ki se obnavlja od desetletja do desetletja, ima zelo neugodne posledice na vse gospodarsko življenje, ker manjka potrebna stalnost. In potem ves ta kompliciran aparat, ki je v zvezi z nagodbo! Pogajanja za novo nagodbo se začenjajo navadno že par let pred potekom stare in ker ta pogajanja vzlic temu največkrat ne dovedejo pravočasno do cilja, nastanejo pogostni provizoriji. Tako se more računati, da trajajo vsako desetletje tri leta nagodbena pogajanja, pri katerih izgubljajo svoj čas najboljši talenti različnih ministrstev, ki bi se sicer mogli posvečati reševanju drugih obče koristnih vprašanj.

vaden orožnik Sedmogradčan, govoril še precej dobro nemško. Na mig komandanta je zahteval orožnik, naj se legitimiram. Ubogal sem. Premotril me je od nog do glave, gledal obraz, oči in ko se je prepričal, da vse štima, mi je vrnil legitimacijo. Kmalu me je orožnik na neke besede komandantove vprašal, kaj nosim v nahrbtniku. Odgovoril sem: „Kruh, saj brez hrane ne morem potovati.“ Seveda sem imel poleg kruha še druge dobrate, katere bi mi bil prav gotovo vzeli, ko bi mi bil pregledoval nahrbtnik. In mislim, da se imam zahvaliti le znanecu, ki je s komandantom govoril madžarsko, da ni prišlo do revizije mojega nahrbtnika. Ker sem videl zadrego svojega znanca, sem se hitro poslovil ter odkuril skozi vas Zverinac proti domu.

Onkraj vasi me ustavi priletna ženica ter me nagovori: „Ne zamerite, vi niste iz naših krajev?“ Odgovorim: „Ne, sem iz Avstrije.“ Nato ona: „Poznate g. misijonarja Zdravliča, sem ž njim v zlahti.“ Ker sem svojčas na nekem misijonu videl g. Zdravliča in ker sem pred kratkim čital, da se nahaja v Celju, sem ji odgovoril: „Gospoda Zdravliča poznam kakor sem čital, se nahaja v Celju.“ Nato ona: „O, če pojdete v Celje, pozdravite ga ter recite mu, da se ga vedno spominjamo.“

Ko sem se poslovil od zgovorne ženice, rekoč: „Z Bogom!“ mi odvrne: „Bog vas var, Božime.“

* Ta krasen pozdrav sem našel le na Beneškem. Božime božime ime. Ko se poslavil in ti odgovoril „Božime, pomeni to toliko kot: Srečno hodi v božjem imenu.“ Opomba pisca.

Toda ko je končno nova nagodba srečno pod streho, križev pot se nikakor ni končal, pač pa se pojavlja nanovo pri vsakem na skupne zadeve se našujočem zakonskem načrtu, pri vsaki pogodbi s tujimi državami. In potem, ko sta se obe vladi zjedini, lahko sklene eden ali drugi parlament kako spremembo in vsa stvar mora nazaj v različna ministristva, pogajanja se začnejo z nova. To gre brez konca in kraja. To so razmere, ki morajo ovirati res vsak rdrav razvoj monarhije in njenih narodov.

Smešno, ako bi ne bilo prežalostno, je razmerje Dalmacije in Bosne-Hercegovine v tem monarhizmu, ki se imenuje avstro-ogrsko monarhija.

Ogrski kralj je obenem hrvatsko-slavonsko-dalmatinski kralj in hrvatski ban obenem dalmatinski ban. Dalmacija spada po zakonu k Hrvatski, oziroma k Ogrski, a pošilja v zvezi s tem svoje zastopnike na Dunaj in hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ban — tako je uradni naslov hrvatskega bana — ne sme pošiljati živil v Dalmacijo, kjer ljudje umirajo lako te, torej v deželo, ki se po zakonu nahaja pod njegovi upravi.

Se bolj žalosten je položaj Bosne in Hercegovine. Dalmacija ima vsaj svoje zastopnike na Dunaju, dočim jih nima Bosna-Hercegovina ne na Dunaju, ne v Budimpešti, dočim sabor, ki so ga zdaj itak razpustili, nima skoro nikakih pravic. In potem državnoopravni položaj teh dežel! Ko pišejo v Avstriji nemški listi o Bosni in Hercegovini, jih imenujejo radi „Reichsländer“ po izgledu Alzacije in Lotaringije. Toda kaka razlika je med tema in onima deželama v državnoopravnem oziru! Alzacija in Lotaringija sta pokrajini nemškega rajha (zvezne države), imajo svoje zastopnike v nemškem Reichstagu (državnem zboru) in njeni prebivalci so nemški državljani. Toda Bosna in Hercegovina ne moreta biti „Reichsländer“ Avstro-ogrskih držav, ker taka država ne stoji. Mi imamo pač avstro-ogrsko monarhijo, nima pa avstro-ogrskih držav. Zato tudi avstro-ogrskoga državljanstva ni in zato monarhija vzlic tako slovesno proglašeni aneksiji še danes ne ve, kaj bi dala Bosno in Hercegovino. Ogrski jih ne morejo priložiti, ker tega ne dovoli Avstrija, Avstriji ne, ker tega ne dovoli Ogrska. Zato so siromašni prebivalci teh nesrečnih dežel še danes brez državljanstva, pač pa so za njih iznašli mednarodnemu pravu neznan pojem bosansko-hercegovinskega deželnega državljanstva. Ravno položaj Bosne in Hercegovine njiu razmerje napram dualistični monarhiji je najjasnejši dokaz, da je dualizem dalje nemogoč, to merje samo na sebi mora dovesti dualizem ad absurdum, ker se ravno v tem razmerju kaže vsa mizerija dualizma.

Dualizem je kriv, da v Dalmaciji umirajo ljudje lakote, ker jim njih rodni bratje iz Hrvatske in Slavonije ne smejo pošiljati živil, dualizem je kriv, da Hrvatska ne dobi demokratične volilne reforme in ko bi dualizma ne bilo, bi tudi ne bila mogoča vl raznih Tiszov, Khuenov, Andrassyjev itd. na Ogrskem.

V dualizmu je izvor vsem zlom, na katerih trpi monarhija: socialnim, gospodarskim in narodnim. On tlači k tlom ne samo razvoj ogrskih, temveč tudi oni avstrijskih narodov. Vsled dualizma je bilo življenje v Avstriji že pred vojno med vsemi evropskimi državami najdražje, ker so zahtevali ogrski magnati visoko zaščitno carino in avstrijski parlament enak in splošne volilne pravice ni mogel nikdar uveljaviti svojih zahtev. Saj nam je še vsem v živem spominu zgodovina argentinskega mesa. Vzlic temu, da je vladalo na trgu veliko pomanjkanje živine in je njeno število padalo od leta do leta in vzlic temu, da je avstrijski parlament zahteval od vlade carine proti uvozu argentinskega mesa, se to ni smelo zgoditi, ker so se ogrski magnati bali, da bi se vsled tega utegnili njih dohodki zmanjšati za kak stotak ali tisočak. Da ne bi bili ogrski magnati prikrajšani v svojem profitu, je moralo avstrijsko prebivalstvo stradati, ker dragega mesa kupovati ni moglo.

Na uprav drastičen način se kaže pogubnost dualizma za prebivalstvo avstrijske državne polovice v sedanjih vojni. Avstrijska vlada določa maksimalne cene, toda te maksimalne cene ne veljajo za ogrske pridelke, dasi so proizvajalni stroški na Ogrskem manjši nego v Avstriji. V mirnih časih pridelala monarhija žita dovolj za preživljanje svojega prebivalstva. Sicer je uvoz žita presegal izvoz za 36 milijonov K, kar pa ne pride v poštev, ker se je v mirnih časih porabilo mnogo žita za proizvodnjo piva, žrnja itd., kar sedaj po večtem delu odpade, tembolj, ako se pomisli, da je morala Nemčija v mirnih časih uvažati za 800 milijonov mark (960 milijonov kron) žita na leto. Dočim je znašal uvoz inozemskega žita v Avstro-Ogrsko 4 kg na osebo, je znašal uvoz v Nemčijo 80 kg, to je približno toliko, kolikor znaša sedaj na osebo določena žitna kvota. In vendar mora Nemčija vzdržati kakor mi, da prehranjevalne razmere v Nemčiji vzlic temu niso slabše, če ne boljše, kakor pri nas v Avstriji. Mi moramo stradati in trpeti, ker Ogrska, kjer je še vsega dovolj, zanira svoje meje za izvoz v Avstrijo. Ker pridelala Ogrska v izobilju žito, se to izravna v mirnih časih, ko mora Ogrska konkurirati z inozemskimi trgi, siji je dober avstrijski, njej v prilog z visoko zaščitno carino zavarovan trg, a sedaj, ko bi njeno žito najbolj potrebovali, nam zanira svoje žitnice.

To so razmere, ki bi bile nemogoče, ko bi imeli

mesto dualizma federalizem s teritorialno narodno avtonomijo po izgledu Nemčije, Švice ali Združenih držav.

Ne moremo danes vedeti, če bo se ali kaka to sedanja Avstro-Ogrska po zaključenem miru. Toda predstavimo si sedanjo dualistično monarhijo po vojni! Monarhija bo stala pred nalogami, ki jih bo mogoče izvršiti le, ako bodo vse sile koncentrirane na isti cilj. Kako se bodo pokrili ogromni dolгови? Jasn je, da ne bo mogoče znesti vseh v tem zvezanih tremen na konsuente in da bo tu potrebna temeljita operacija, ki se jej bodo morali podrediti pred vsem posebnim stanovi. V avstrijskem, iz splošne in enakke volilne pravice izhajajočem parlamentu se bo za tako remeduro gotovo našla večina, — nikdar pa ne v ogrskem parlamentu grofov in baronov ter njih opred. Vsak energičen korak avstrijskega parlamenta, da se zacelijo rane, ki jih je vsecala vojna, bode naletel na istotako energičen odpor ogrskega parlamenta.

V interesu konsumentov in ne manje v interesu malih posestnikov bo, da se po vojni odprejo meje za carine prost uvoz živine, prekomorskega mesa, žita in drugih neobhodno potrebnih živil. Toda Ogrska tega ne bo dovolila, ker bi se vsled tega zmanjšal profit par tisočev njenih latifundistov.

Ako so bile gospodarske razmere dualistične monarhije že pred sedanjo vojno neznosne, bodo one po vojni naravnost obupne: to vse, da bo moglo malo število madžarskih velikašev še nadalje voditi svoje razkošno življenje. Zato pa mora poleg klica po zedinjenju Jugoslovancev prodrati v sleherni slovenski dom, v sleherni slovensko kočjo tudi klic: Proč z dualizmom!

Važno gospodarsko posvetovanje v Mariboru.

Maribor, 4. aprila.

Danes se je vršilo tukaj velevažno gospodarsko posvetovanje, sklicano po Poslovalnici slovensko-štajerskih poslancev. Posvetovanje se je udeležilo poleg vseh državnih poslancev, izvemši dr. Benkoviča, Brenčiča in dr. Jankoviča, ki so opravičili svojo odsotnost, lepo število županov, duhovščine in pa kmetov. Poleg tega so se udeležili tega posvetovanja zastopnik c. kr. namestništva v Graecu, namestniški svetovalec Krauss, odposlanec štajerskega prehranjevalnega urada okrajni komisar Urbanek, ravnatelj graške podružnice vnovčevalnice živine Schneider, vodja mariborskega okrajnega glavarstva dr. Kramer, vodja mariborskega prehranjevalnega urada dr. Lajnsič, namestnik prehranjevalnega nadzornika v Celju nadporočnik Šancin, vodja prehranjevalnega urada Ptuj dr. Pirkmaier, ravnatelj slovenske deželne kmetijske šole Belle, okrajni žetveni komisar Petrovan ter zastopnik deželne oblačilnice dr. Fibia.

Namen posvetovanja je bil, dognati pred vsem pot, po kateri bi se olajšale rekvizicije, ki postajajo vedno bolj neznosne.

Zborovanje je vodil dr. Verstovšek, ki je, otvorivši zborovanje, predvsem povdarjal, da se splošno priznava, da z dosedanjim načinom rekviziranja ne gre. Omenja načrt namestniškega svetnika Kraussa, po katerem naj bi se občinam predpisalo, da spravijo vkup določen kontingent, in ko je leta kontingent dopolnjen, more kmet z ostalim pridelkom storiti kar hoče. Toda tega načrta na Dunaju niso sprejeli.

Namestniški svetnik Krauss priznava, da s sedanjim načinom rekvizicije ne gre več. Nujno potrebno je kontingentiranje. Tudi dosedanj način statistike je pomanjkljiv. Po statistiki bi bila morala dati Štajerska leta 1917 6300 vagonov žita, a vkup spravili smo samo 2500 vagonov.

Dr. Pirkmaier razvija svoj načrt o novem načinu rekvizicije. Povdarja izrecno, da govori le kot privatna oseba in ne kot uradnik. Pospeševati treba predvsem produkcijo. Uvedlo naj bi se poseben sistem glede oprostitev. Oprostilo naj bi se one, ki se zavežejo dobaviti gotovo množino pridelkov, n. pr. 10.000 kg žita. Dalje naj bi se uvedla sistematična dobavitev delavskih moči. Sedaj se ne vprašuje, zakaj kdo rabi dodeljene delavske moči, n. pr. vojne vietnike, vojaške delavske oddelke itd. V bodoče bi se naj oziralo v prvi vrsti na one, ki pridelujejo za splošnost. One pridelovalce, ki bodo oddali gotovo množino pridelkov, naj bi se podpiralo z dodeljevanjem gospodarskih potrebščin.

Poslanec Roškar referira o rekviziciji živine in povdarja, da tako ne more dalje. Ni dneva, da ne bi prišel kdo k njemu, ki se pritožuje radi rekvizicij. Ljudem ne puščajo niti blyga za seme, niti krme za živino. Govorec o rekviziciji živine, povdarja, da imajo mnogi posestniki komaj še eno tretjino, mnogi komaj polovico, dočim imajo graščaki toliko, ali pa še več kakor pred vojno. Ako pojde tako naprej, lahko že danes izračunimo mesec, ko ne bo več živine. Potem preneha tudi vse gospodarstvo. Z delavno živino je prišlo že tako daleč, da kopajo ljudje z motiko. Govornik zahteva omejitev konsumna mesa in uvedbo kart. Predlaga končno, naj se: 1. izvrši popis živine po starosti; 2. pusti vsakemu posestniku toliko živine, kakor to odgovarja velikosti njegovega

posestva; 3. živina izpod 250 kg se sploh ne sme klati.

Poslanec Pišek povdarja, da je ljudstvo že popolnoma obupano. Navaja več drastičnih slučajev zlorabe od strani nakupovalcev živine.

Poslanec Roškar izvaja neki kazenski slučaj, ko so bile od okrajnega glavarstva Maribor obsojene vse stranke, ki so nac avile slovenske prošnje, a oproščene one, ki so se branile nemski.

Poslanec dr. Korošec povdarja, da je to, kar predlaga poslanec Roškar, idealno, toda neizvedljivo, dokler traja vojna. Glavno je, da nam dajo že enkrat mir, ki ga zahteva ljudstvo. Vendar bi bilo napačno, ko bi pri rekvizicijah ne omenjali vojaške oblasti. V vseh državah so že uvedli centralno klanje, le pri nas se živina izpostavlja dolгим transportom na fronto, pri čemur izgubi živina eno tretjino svoje teže.

Glasm predpisa bi morala dati Štajerska mesečno 8230, a mora ta mesec dati 27000 glav živine. Zakaj? Ker nas nikdo ne brani. Mi na Slovenskem Štajerskem pa moramo dati še več nego drugi, ker smo ubogi Slovenci. Dati moramo več v zaledju in na fronti. Tam v blagu, tu v krvi.

Ravnatelj Schneider omenja, da je dala Srednja Štajer. minulo leto 7000 glav živ. premalo. Ta primanjkljaja sta morali pokriti Spodnja Štajerska s 3000 in Gornja Štajerska s 4000 glavami. Omenja, da izvzemši okraja Feldbach, ki je oddal 600 glav živine več, nego je bilo predpisano, ni niti en okraj v deželi dopolnil predpisanega kontingenta. Sicer pa danes ni v celi deželi nikake glavne, ampak samo še plemena živina. Govornik toži, da ima več en boj z garnizijami, gospodarskimi sveti in — producenti. Naše gospodarske razmere so že davno zrele, da se preurede. Pri zadnji seji prehranjevalnega urada na Dunaju se je vse pritoževalo proti Ogrski, kjer je še dovolj živine. Toda vlada je odgovarjala, da se Ogrske ne more prisiliti, da nam bi kaj dala, ako ne če dati prostovoljno. Hrvatski je bilo za mesec februar predpisano 26.000 glav, a dobavila je samo — 6000 glav! Tudi v prejšnjih letih ni nikdar dala gotovega predpisanega kontingenta. Prečita neki odlok vojnega ministrstva, ki zahteva brezpogojno dobavljanje predpisanega kontingenta, pod pretjno vojaških rekvizicij. Dosedaj so le okrajnim glavarjem nalagali, da so osebno odgovorni za dopolnitev predpisanega kontingenta. Sedaj pa so pozvali na Dunaj tudi namestnika grofa Claryja ter mu naložili osebno odgovornost. Govornik povdarja, da je poljedelsko ministrstvo izračunilo, da Štajerska ne more dati več, nego 8000 glav mesečno, vojno ministrstvo pa zahteva 27.000! Na ta način se zmanjša število živine na Štajerskem dnevno za 400 glav. Omenjajoč po dr. Korošcu sproženo misel centralnega klanja, povdarja, da izgubi živina na transportu 40% svoje teže! Poleg tega morajo vojaki uživati meso bolne živine. Toda merodajni krogi so nedostopni vsem pametnim nasvetom.

Dr. Kramer (voditelj mariborskega okrajnega glavarstva) pravi, da na vsako poročilo okrajnega glavarstva, da ne more spraviti vkup zahtevanega kontingenta, dobiva odgovor: Morate! Uradniki okrajnega glavarstva so v nevarnosti, da jih obešijo od cesarskega namestništva ali da jih ubijejo v okraju.

Poslanec Pišek poroča o rekviziciji sena in slame. Razmere so neznosne. Zahteva, da se naznanijo vse krme že meseca maja in izjednačijo kontingenti na vse dežele enako.

Dr. Lajnsič priznava, da je mariborski okraj največ trpel vsled rekvizicij sena in slame. Priznava opravičenost pritožb. Toda urad za krmila v Graecu niti ne odgovarja na pritožbe. Ljudje so morali raztrgati že strehe, aa so živino obvarovali pred poginom.

Potem ko je poročal še v i komisar Urbanek, da Štajerska ni dala niti polovice predpisanega kontingenta sena, je poslanec dr. Verstovšek zaključil zborovanje.

Debate so se poleg omenjenih govornikov udeležili tudi župnika Čede in Štrkl, župana Galunder in Ratej, centralna odbornika Kmetijske družbe Petrovar in Stajnko.

Jugoslovanska deklaracija.

Za jugoslovansko majniško deklaracijo se je izjavil občinski odbor na Jezerskem na Koroškem. Jugoslovanski klub na Dunaju je prejel podpis, iz Sveč 347 podpisov, iz Sel 137 mož in mladeničev ter 311 žen in deklet; iz občine Blato vasi Dob. Brege, Vidrnovos in Komel 230 podpisov, iz vasi Cirokovoče in Nonjavas 74 podpisov in male fare Vogrče 215 podpisov, tore, skupaj 569 podpisov. Vse na Koroškem.

Občinski odbor občine Hošnica pri Slow. Bistrici se je v svoji seji enoglasno izrekel za jugoslovansko deklaracijo. Zraven se je še izjavilo s podpis 293 oseb za majniško izjavo. Pride še več podpisov. Jugoslovanski poslanci, le take vrlo na preji!

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vuzec

nici se soglasno pridruži majniški deklaraciji z dne 30. maja 1917 ter izreka Jugoslovanskemu klubu za njega vstrajno delovanje svoje neomajno zaupanje.

Francosko bojišče

Nemška poročila napovedujejo, da se bo »odmer« v bojevanju na zapadu zopet končal in da bo baje te dni začela nemška armada zopet napadati, da tako zopet dobi nazaj tiste postojane, ki jih je izgubila v času od 28. marca do 1. aprila. Iz nemških poročil ni razvidno, kako daleč so šli Nemci nazaj, gotovo pa je, da so se Angleži in Francozi dobro pripravili na nemški napad. Bitka se bo torej te dni zopet znova razvila na celi črti Arras Albert Montdidier Noyon.

Nemci so se morali umakniti.

Nemški naval proti Amiensu in Parizu je bil že dne 28. marca ustavljen. Dočim so čete nemškega prestolonaslednika prodrle že 10–20 km južno od mesta Montdidierja in Hutierjeve čete do 10 km blizu Amiensu, jih je od dne 28. marca naprej francosko-angleški naval vrgel precej daleč nazaj. Sedaj celo nemška poročila pravijo, da se vršijo srditi boji severno od Montdidierja in da so bili Nemci južno od Somme vrženi nazaj. Svicarski listi naglašajo, da se je Francozom in Angležem posrečilo zajeti v prostoru Noyon—Montdidier—Amiens celo velike dele nemške armade. Nemška uradna poročila nas še dosejajo, da tem niso obvestila, angleška poročila pa prihajajo k nam zelo prikrajsana in prikrojena. Nemci imenujejo sedanje gibanje — — odmor v vojnih prizetjih.

Angleži upajo.

Posebni poročevalec „Timesa“ v angleškem glavnem stanu poroča: Zaupanje v angleške vojne sile narašča, dasiravno trajajo ljuti boji. Naše čete so prestale preizkušnjo, ki je bila hujša, kakor vse, kar bo najbrže še prišlo. Dasiravno so vrzeli Nemci brez dvoma vse svoje sile na tehnico in še dolgo niso onemogli, so njih uspehi vendar zaočitali daleč za tem, kar so pričakovali. Izjalovilo se je sovražnikovo upanje prebiti našo fronto in zapogniti krila. Nobenega jarda tal ne bomo več opustili brez trčevratnega odpora. Nemci so poskušali doseči nove uspehe zlasti ob Scarpi in v okolici Alberta. Odpor angleških čet pa je bil mnogo silnejši, kakor prejšnje dni. Francozi so zapleteni v težke boje v prostoru pri Montdidieru. Vsa bojna fronta nudi sliko strašnega opustošenja.

Nove nemške armade za Flandrijo.

Poročila iz Londona z dne 3. aprila se glasijo: Nemčija pošilja venomer ogromne rezervne armade v Flandrijo. Tudi je dognano, da spravlja veliko število zelo težkih topov na fronto. Ko bodo Nemci spravili v pozicije vso svojo težko artilerijo in razvrstili svoje čete, imamo pričakovati borbe, kakoršnih svet še ni videl.

24.000 ameriških zamorcev na francoskem bojišču.

Iz glavnega mesta Združenih držav Severne Amerike Washingtona se z dne 3. aprila poroča: Združene države so dosedaj poslale v Francijo 95 tisoč mož, med temi je 24.000 ameriških črncev.

Avstrijski topovi na zahodu.

„Neues Pester Journal“ poroča z zahodne bojne črte: Na trgu v St. Quentinu sem prišel skupaj z avstrijskimi topničarskimi častniki, ki so v tem odseku storili svoje delo. Avstrijsko topništvo je moralo pripraviti prebitje in podpirati pehoto, ko je napadla. V premični vojni ni za težko in najtežjo artilerijo dela.

Wilson hoče zmagati.

Angleško časopisje poroča iz Newyorka: Wilson je odgovoril na neko pismo škofa Hendersona, da še vedno svoj nepremagljivi sklep izraža z besedami: Nemška sila, ki se bori brez vesti, brez časti ali umevanja za mir, ki temelji na medsebojnem sporazumu, se mora razbiti. Dolžni smo, da dobimo to vojno. Nič nas ne odvrne, da ta smoter končno dosežemo.

Hudi boji v Mezopotamiji.

Angleško uradno poročilo z dne 31. marca se glasi:

Naše čete so z neumorno silo zasledovale turške čete, ki so bile porazene pri kraju Khan-Haghda in so dne 28. marca opoldne prodrle do kraja Ana, ki je od mesta Hit (leži ob reki Eufkrat 150 km severozahodno od Bagdada) oddaljen 83 milj. Pri krajih Haditha in Ana (leži ob reki Eufkrat 60 kilo-

metrov severozahodno od mesta Hit) so prišla v našo oblast velika skladišča municije in drugih vojaških potrebščin. Uplenili smo tudi nekaj malih turških reških čolnov. Število vjetnikov je naraslo na 5000.

Politične vesti.

Čehi ugovarjajo proti žalitvam grofa Czernina. Na uvodnem mestu priobčeni govor našega zunanjega ministra grofa Czernina je globoko užalil patriočne avstrijske Slovence, zlasti Čeha, ki si pač niso zaslužili, da se jih tako nečuvno žali. Dne 3. aprila sta se podala predsednik Češkega Svaza poslanec Stanek in podpredsednik Tusar k ministrskemu predsedniku dr. Seidlerju, da izrazita v imenu Češkega Svaza ugovor proti obliki in vsebini govora grofa Czernina. Izrečno sta povdarjala, da si je izbral grof Czernin za vprašanja, ki bi se smela razpravljati samo v delegacijah, korporacijo, katera vsled svoje sestave ni primerna in tudi ni merodajna. Obžalovati je, zakaj ni grof Czernin govoril o sklenjenem miru z Rusijo, Ukrajinjo in z Rumunijo pred zakonitimi zastopniki avstrijskih narodov in jim ni dal prilike, da bi o tem izrazili svojo sodbo. Zastopniki Češkega Svaza izjavljajo, da naš zunanji minister ima sicer pravico izraziti svojo nezadovoljnost s češko politiko, toda moral bi jo izreči pred forumom, kjer bi bila dana tudi prilika, da se mu odgovori. V trenutku, ko poskuša avstrijski ministrski predsednik prirediti nova pogajanja zaradi preosnove ustave, pride grof Czernin s takimi nečuvnimi žalitvami češkega naroda in njegovih zastopnikov, ki bodo signal za nove težke notranje prepire in zapletitve. Kjerkoli je šlo za češke želje in zahteve, je grof Czernin zavzemal stališče, da se kot zunanji minister ne more vmešavati v notranjo avstrijsko politiko, toda kjer pa gre za napade na češki narod, se ne poslužuje teh ozirov ter grozi češkemu narodu preko glave avstrijske vlade. Zastopniki češkega naroda zahtevajo, da se takoj skličejo delegacije ter pristavljajo, da se bodo posluževali vseh sredstev, da dobi grof Czernin odgovor, ki mu gre. Ministrski predsednik je izjavo Čehov vzel na znanje, in je šel o tem poročat cesarju.

Čehi zahtevajo sklicanje zunanjega odseka delegacij. Predsedstvo Češkega Svaza se je obrnilo na predsednika zunanjega odseka delegacij dr. Baernreiterja s sledečim pismom: »Če si je grof Czernin iz sedmih gospodov sestojече zastopstvo dunajskega občinskega sveta že v petek za terek naročil, tedaj bi bilo tudi dejansko mogoče in lahko sklicati za včeraj ali danes zunanji odsek avstrijskih delegacij, da bi grof Czernin tam poročal in se branil. Da so posvetovanja tega odseka izostala in se še vedno ne skličejo, smatramo Vas, ekscelenco, pred celo javnostjo za to odgovornega in protestiramo z vso odločnostjo proti zapostavljanju parlamentarne tribune tako potom Vas kakor potom ministra in vprašamo, kako morete to opustiti, zagovarjati in ali ste pripravljeni sklicati odsek, da nadaljuje svoja pogajanja?« — Dr. Baernreiter je odgovoril na češki dopis, da je bilo radi odsenosti skoro vseh članov tega odseka in ker je zunanji minister bil le malo časa na Dunaju, nemogoče istega sklicati. Kakor hitro pa bo minister mogoče se udeležiti odsekovih posvetovanj, bo predsednik sklical odsek.

„Izoliranje Čehov in Jugoslovancev.“ „Glas Slovenca, Hrvata i Srba“ piše: „Deli Hirlapu“ javlja njegov bečki dopisnik: V avstrijskem parlamentarnem životu doči se to značajno preobrata. Grof Czernin za svog boravka u Beču stupit će na čelo akcije od velikog značenja, kojoj je svrha, da se u avstrijskom parlamentu izoliraju Česi i Jugoslaveni, odnosno, da se umjereniji dio Čeha i Jugoslavena vrati na put realne politike. Da se stvori u avstrijskom parlamentu tako zvana radna većina, to u ovaj čas ovisi o poljskom klubu. Poznato je, da je ministar predsjednik samo na taj način došao do većine od 50 glasova, kod poslednjeg glasovanja o proračunu, jer mu je uspelo dobiti Poljake, da se suzdrže od glasovanja. Cilj Czerninov je učvrstiti radnu većinu, odnosno odvratiti Poljake od dosadanje negativne politike i konačno ih predobiti za blok većine. To se naravno može da postigne jedino uredjenjem cholmskog pitanja i takovim garancijama, koje će zadovoljiti državne aspiracije Poljaka. Prema mojim informacijama postoji i u njemačkim krugovima sklonost, da se uzmu u obzir najdalekosežnije želje Poljaka, odnosno i u Berlinu približuju se t. zv. austro-poljskem riješenju, koje ide za državnim zajedništvom na temelju personalne unije Poljske s monarhijom. Uspjelo je nadalje za to predobiti i ukrajinsku vladu u pogledu cholmskog pitanja, tako da će ovu guberniju podijeliti posve po principu narodnosne pripadnosti. Ako uspije predobiti za to Poljake, onda bi već bilo postignuto izoliranje Čeha in Jugoslavena.“ — Kaj pa ho. če bo delal grof Czernin račun brez krčmarja!

Jugoslovanska socialna demokracija bo slavila letos 1. maj kar najslovesneje. Tako poroča »Napreč«. Veliki shodi se bodo vršili zadnje ne deljo v aprilu in prvo nedeljo v maju.

Puljski „Hrvatski List“ kaznovan! Oblast v Puli — e. kr. izredni komisar — je zaustavila izhajanje tega lista za čas 8 dni. V obvestilu, ki je prejel izdajatelj g. Josip Krmpotič, se ta odredba utemeljuje z naglašanjem, da bi pisava lista zamogla ogroziti celokupnost države, toliko na notranji, kolikor na vnanji fronti. V tej smeri da so se gibali različni članki, ki so govorili o zunaj dežele dogodivših se izdajalskih zarotah, ter jih celo jemali v zaščito, kakor tudi sestavki, ki so na nedopusten način jako radikalno pretresali vsled vojne otežkočene obkrbne razmere in pa — jugoslovansko vprašanje. Ta težnja se kaže plastično iz članka „Skupština jugoslovanskih emigranta“, iz članka „Ohne Quellenangabe zu bringen“ in iz mnogih člankov, tičečih se prehranjevalnega vprašanja. Obvestilo završuje: Ker je dne 1. februarja 1818 dano posvarilo ostalo brezuspešno, in zaplemba poedinih člankov ni mogla skloniti k koristnejemu pisanju za javne interese, morala se je končno odrediti začasna zaustava lista. — Kaj naj rečemo? So taki časi zdaj!

Nemške banke za Primorje. „Grazer Tagblatt“ nasvetuje, kako naj se Nemci s svojimi bankami oprimejo trgovine v Primorju, zlasti z deželnimi tridelki. Pravi, da tik pred vojno šele je bila otvorena v Gorici filijalka centralne banke nemških hračulnic, poprej pa ni bilo nobene, za nemške kliente, ki so kupovali vino, sadje itd., to ni bilo všečno. Sedaj se naj odločijo nemške banke in otvorijo svoja vrata proti jugu. Tudi hipotečne posle bodo opravljale izpočetka in pomagale pridnim pionirjem nemškega dela, da se polastijo zemlje, skratka: poziva nemške banke, naj store, kar morejo, v kolonizacijske in trgovske namene Nemcev na Goriškem. Take priuhe nam pošiljajo Nemci iz Gradaca, ki istočasno iščejo pomoč za svoje cilje v Nemčiji. Tak nemški boj, ljubi Slovenci, je dovoljen v Avstriji proti našemu narodu ta čas, ko se njega sinovi bore in umirajo za Avstrijo.

Revizija ustave. „Information“ piše: Kot nam poročajo, so nekateri podrobni načrti za revizijo ustave že izdelani. Dva načrta sta izdelala češka aktivna politika, ki delujeta v državni službi, tretjega pa neki aktivni nemški politik iz Češke, ki ima pred seboj še lepo bodočnost, četrtega pa neki jugoslovanski strokovnjak in učenjak, ki zavzema odlično zaupno stališče. Zraven pa še izdeluje svoj načrt poseben od Češkega Svaza postavljen odsek, ki je sestavljen iz pravnikov in zgodovinarjev. Ali so bili elaborati že predloženi na merodajnem mestu, nam ni znano. Tudi ne vemo še za čas, kdaj bodo ti načrti obelodani. Prorokovati pa nečemo.

Zborovanje ukrajinskih politikov v Lvovu. Dne 25. marca se je vršilo v Lvovu veliko zborovanje ukrajinskih poslancev in politikov. Predsedoval je zbornični podpredsednik Romančuk. Sklenili so sledeče resolucije: Zastopniki ukrajinskega naroda smatrajo mir z Ukrajinjo za prvi korak uresničenja samoodločevanja ukrajinskega naroda. Zahtevajo, naj se pogodba izvrši in ratificira. (Zborovalci zahtevajo, naj se združi od Ukrajincev naseljeno ozemlje monarhije v posebno ukrajinsko državo v okvirju monarhije. Židom in Poljakom zagotavljajo Ukrajinci narodno avtonomijo in popolno enakopravnost v ukrajinski državi. Zborovalci protestirajo proti polonizaciji Holma potom e. kr. vojaške uprave. Holm naj se nemudoma prikloni Ukrajini.

Splošna pomiloščenja. Dunajska uradna „Wiener Zeitung“ objavlja lastnoročno cesarjevo pismo, v katerem se določajo splošna pomiloščenja in sicer v prvi vrsti za osebe, ki so zakriville razžaljenje veličanstva ali razžaljenje članov vladarske niše, nadalje pomiloščenje oseb, katere so bile od kakega nevojaškega kazenskega sodišča obsojene v zapor do 1 meseca ali do 500 K denarne globe. Izvzete so kazni zaradi krive prisege, krivega pričevanja, obrekovanja, tatvine, draženja, oduševstva ali prestopka proti zakonu z živili.

Avstrijski državni dolgovi so znašali dne 13. K, pri avstr. bančnem konzorciju 8.748.700.000 K, pri avstrijskem bančnem konzorciju 8.748.700.000 K, pri nekem konzorciju v Nemčiji 2.866.900.000 K, vojnih posojil 29.274.600.000 K, v inozemstvu 88.700.000 K. Ves dolg je torej znašal 54.084.700.000 K, za potrebno kritje obresti odpade na leto 2.195.100.000 K.

Hilsner pomiloščen. Na smrt obsojenemu in pozneje v dosmrtno ječo pomiloščenemu Leopoldu Hilsner je cesar odpustil ostanek kazni. Hilsnerja so že izpustili in takoj postavili pred naborno komisijo. Hilsner je bil l. 1899. obtožen, da je iz ritualnih ozirov umoril dekle Hruza, in so ga potrotniki v Kutni Hori spoznali za kivega.

Ogrska poslanska zbornica se skliče 10. t. m. Volilni odsek se snide 5., finančni pa 8. t. m. Obenem uvedejo akcijo za sporazum v vprašanih volilne reforme, ki pa nima dosti nade na uspeh.

Sedanji položaj katoliške Cerkve na Francoskem je v gotovih ozirih zelo razveseljujoč. Število besnih nasprotnikov se krči; katoliška literatura pronica v vedno širše kroge, Francoz-brezverec se ne sramuje poslušati katoliškega govornika in spoštuje resnega

katoličana. Javno mnenje je katoličanstvu bolj in bolj naklonjeno, kar se kaže zlasti v izobraženejših krogih. Na licejih in univerzah uče že tudi katoliški profesorji. Dijaki bolj in bolj izvršujejo svoje verske dolžnosti, zlasti velikonočno. Ravno tako se utrjuje katoliška misel tudi med delavstvom in v meščanskih krogih. Kje tiče vzroki? Zdi se, da zlasti v treh dejstvih: 1. Reakcija proti preganjanju ne le močnih, ampak tudi slabih, kar rodi sočutje. 2. Dela filozofa Bergsona proti materijalizmu in determinizmu. 3. Neumorno delovanje katoličanov in vseh, zlasti na znanstvenem polju.

Skupni ministrski svet se je vršil dne 2. aprila na Dunaju pod cesarjevim predsedstvom. Slo je predvsem zato, zasigurati prehrano za april, maj in junij. Poroča se, da je Ogrska privolila pošiljati Avstriji vsak mesec 20 do 40 vagonov moke in nekaj živine.

Nov predsednik v Bukovini. Cesar je imenoval grofa dr. Jožefa pl. Ezdorfa za deželnega predsednika v Bukovini.

Tedenske novice.

Letočni novomašniki lara tinske škofije. Gg. bogoslovci iz 4. letnika: Gašparič Janez Ev., Sv. Lenart pri Veliki Nedelji; Pretnar Jožef, Gorje pri Bledu (Kranjsko); Sunčič Alojz, Sv. Križ pri Ljutomeru. Iz 3. letnika: Greif Ivan od Kr., Sv. Marjeta na Dravskem polju; Mikolič Jurij, imejitelj srebrne hrabrostne kolajne in Karlovega četnega križa, Zetale; Pavlič Alojz, Loka pri Zidanem Mostu; Skuhala Vekoslav, Velika Nedelja; Tomazič Anton, Ljutomer.

Duhovniške vesti iz krške škofije. Za doktorja bogoslovja je bil promoviran duhovnik krške škofije Izidor Kadas. — Zaravnatelj Jožefove tiskarne v Celovcu je imenovan konz. svetnik Filip Streiner, župnik v Hohenfeldu, ki je bil tudi nadzornik škofovih posestev. — Za nadzornika škofovih posestev v Medvodah je imenovan župnik Severin Jabornig v Hohenprossen.

Korošci in Štajerci v St. Janži! Na belo nedeljo ob 1. uri popoldne se vrši v St. Janžu pri Sp. Dravogradu velik javen shod. Govorita postarca dr. Korošec in dr. Verstovšek ter še več drugih govornikov iz Koroške in Štajerske. V nedeljo vsi v St. Janži!

Iz srednješolske učiteljske službe. Učitelja na mariborski c. kr. vadnici, Friderik Šljanec in Ivan Krenn, sta imenovana glavnim učiteljem istotam.

Šolski vodja Alojzij Arnečič. Iz Slovenigrada se nam poroča, da je dne 30. marca ob 1. uri ponoči v Gospodu zaspal v 62 letu svoje starosti šolski vodja, častni občan pameški in posestnik Alojzij Arnečič. Pokojnik je bil vzor-moža, katerega je moral vsak spoštovati, kdor ga je poznal. Svetila mu večna luč!

Odlikovani slovenski učitelji. Poročnik Viktor Bregant je dobil bronasto in srebrno hrabrostno kolajno I. razreda ter srebrni zaslužni križec; poročnik Ivan Gačnik srebrno hrabrostno kolajno I. razreda; poročnik Vid Jurko bronasto ter srebrno hrabrostno kolajno I. in II. razreda; poročnik Osv. Mejak srebrno hrabrostno kolajno II. razreda; poročnik Viljem Škerbine srebrno hrabrostno kolajno I. razreda ter Signum laudis; praporščak Gustav Šupik srebrno hrabrostno kolajno II. razreda.

Slovenec, učitelj borenja Mihael Neralič umrl. 11. številka berlinskega ilustriranega lista „Sport im Bild“ prinaša sliko našega rojaka Mihaela Neraliča ter tole biografično črtico: „Na Dunaju je v tistem umrl začet od kapi nadporočnik Mihael Neralič. Pred izbruhom vojne je bil Neralič več let v Berlinu kot učitelj borenja. Izučil je v eastniškem in jahaškem društvu ter v nemško-italijanskem borilskem klubu, kjer je deloval kot naslednik Lestiniča, večje število dobrih borilcev ter je bil kot človek splošno spoštovan. Berlinski borilski krogi mu bodo ohranili časten spomin. Kot borilec je bil Neralič nevaren nasprotnik ter je izborno obvladal sabljo kakor tudi floret. Njegov nastop je bil poln temperamenta.“ Simpatičnemu slovenskemu športniku ohranimo časten spomin!

Hinkoviči! Za najnovejši zvezek v Mariboru izhajajočega „Časopisa za zgodovino in narodopisje“ je profesor dr. Hešič napisal razpravo, kjer med ostalim bereš, da se imenska oblika „Henrik“ rabi v današnjem književnem jeziku, če ne pravimo „Hinko“ kakor Hrvati, kjer nahajamo tudi „Hinkoviče.“ Tozadevno nam je neki naš dopisnik doposlal sledečo spomenico: Ime „Hinkovič“ je javnosti dobro znano, znano iz sodobnih razmer, ali isto se ne nahaja med narodnimi ali zgodovinskimi priimki pri Hrvatih. Ta priimek je po osebnem imenu Hinko skovan v novejšem času. Do danes šele prvi nositelj tega imena je znani, trenutno v inozemstvu bivajoči hrvatski politik in odvetnik in pisatelj-spiritist: dr. Hinko Hinkovič. Imenovanec je rodom iz Vinice blizu Ormoža, na hrvatskem obrežju Drave. Nižjo gimnazijo obiska-

val je v Varaždinu. Tu je v III. razredu pisecu teh vrstic bil v klopi levi sosed. Gimnazijske nauka dokončal je na Dunaju. Do zdaj se je pisal: Hinko Moses. Odšel je na vseučilišče v Göttingen. (Po prvem letniku visokošolskem leta 1873 sva se na Vinici videla zadnjokrat. Na svojih posetnicah imel je tiskane besede: „Hinko Möser. „Ovako se ja zovem sada.“ Stopivši v javno življenje dal se je baje krstiti iz ozirov obiteljskih in od tistega časa se piše: dr. Hinko Hinkovič. Po takšnem potu so torej med Hrvatse na podlagi imena „Hinko“ se le v najnovejšem času prišli „Hinkoviči.“ — M. K.

Trstenjakov sklad. M. Grizold v Gradcu 10 K; Stefan Rojnik, računski revident v Gradcu, 5 K; F. Končan, župnik v St. Pavlu pri Preboldu, 5 K; A. Krepek v Mariboru 5.10 K; Anton Lanjšič, župnik pri Sv. Martinu, 10 K; Simon Cvahte, šolski ravnatelj pri Mali Nedelji, 10 K; Fr. Zacherl, učitelj v Ljutomeru, 5 K; Friderika Zacherl, učiteljica v Križevcih, 2 K; Marija Karba, učiteljica v Križevcih, 2 K; Antonija Herzog, učiteljica v Križevcih, 1 K; A. Herzog, šolski učitelj v Križevcih, 2 K; Alojz Sršen, trgovec v Vržeju, 5 K; Edvard Janžek, župnik v p. v Rimskih toplicah, 10 K; Anton Veranič, kaplan v Rogatecu, 200 K; Valentin Mikuš, župnik v St. Juriju ob južni žel., 5 K; Anton Kuhar, kaplan v Rečici na Paki, 20 K; Peter Bohinjec, župnik v Dupljah, 5 K; Vekoslav Krajnc, c. kr. notar v Šmarju p. Jelšah, 30 K; Janko Sernee, c. kr. okrajni sodnik v Šmarju pri Jelšah, 5 K; Fr. Gomilšek, župnik v St. Petru na Medvedovem selu, 5 K; Učitelstvo v Majšpergu 12 K; Karel Presker, župnik v Kapelah, 10 K; Josip Rehar, kaplan v St. Juriju v Slov. gor., 10 K; Josip Kardinar, c. kr. profesor v Celju, 10 K. Zadnji izkaz: 2455.10 K. Sedaj: 389.10 K. Skupaj: 2844.20 K. — Zgodovinsko društvo.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje v smislu sklepa osrednjega odbora izbraden občen zbor na nedeljo, dne 5. majnika, v Ljubljano. Pred občnim zborom v soboto, dne 4. majnika, se bo vršilo zborovanje delegatov. Dnevni red, kraj in čas bomo pravočasno javili. Bratske podružnice prosimo, da nam tesno 14 dni javijo svoje eventualne predloge, ter zanesljivo pošljejo na izredni občni zbor in na zborovanje delegatov svoje zastopnike. — Osrednji odbor.

Nemci skrbijo za svoje. V nemških listih čitamo dan za dnevom razglase, v katerih iščejo nemške občine obč. tajnike, nemški denarni zavodi tajnike in drugi pisarniške moči. Skoro povsod se zahteva, da mora biti prosilec nemškega rodu. Torej tudi nemškutarjev ne marajo več. In mi? Koliko Nemcev se uživa naš kruh! Na stotine naših ljudi pa je brez službe. Storimo našo narodno dolžnost!

Nemško društvo v Mariboru si je na svojem občnem zboru izvolilo za predsednika advokata dr. Mravčaga, ki nedeljo za nedeljo gromi na shodih proti Jugoslaviji. Sklenilo se je sklicati v Mariboru v kratkem velik nemški »volkstag«.

Grozna nesreča. Od Male Nedelje se nam poroča: Tukajšnjega posestnika ein, Antona Filipič, je prišel na dopust. Pred odhodom je šel obiskat svojega tovariša. Tam pa so ogledovali revolver, kterega je bil iz Ercega prinesel seboj. V sled neprevidnosti pa se revolver sproži in zadene Alojzija Filipič naravnost v srce. Bil je pri pričetku mrtev.

„Ali so Ptuj, Celje, Maribor res nemška mesta?“ V prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru se prodaja knjižica pod gornjim naslovom. Cena enemu izdovu 8 v, po pošti 13 v. V tej brošuri je statistično dokazano, da je vse ljudstvo v omenjenih mestih slovenskega pokoljenja in da se le vsled pritiska poslužuje nemškega jezika. Omenjenih mest Nemci ne morejo zahtevati za se, ona spadajo k Jugoslaviji, kamor bodo tudi, kolikor nam je znano, po vseh dosedanjih izdelanih načrtih spremembe avstrijske ustave prišla. — Knjižico toplo priporočamo!

Gospodarske novice.

Zopetno rekviriranje. Iz Dunaja se poroča, da se bo po vsej državi, v Avstriji kakor na Ogrskem prav kmalu zopet pričelo z rekvizicijami. Komisije bodo šle od hiše do hiše in bodo vse preiskale. Kdor bo na prvo zahtevo oddal svoje preostanke (!?), temu se bo rekvirirano blago tudi plačalo po primerni ceni ter ne bo kaznovan, če je tudi dosedaj skrnil kaj svojih zalog. — Tako pravi poročilo iz Dunaja. Kaj bodo neki rekvirirali, ko so itak dosedaj vse pobrali. Ljudstvo samo razburja in se mu jemlje veselje do dela.

Zetveni komisarji odstavljene. Cesarska namestnija je odstavila te dni občinske zetvene komisarje. Na njih mesto pridejo občinske zetvene komisije.

Konjske cene na Češkem. Na zadnji živinski semenj v Plznu na Češkem je bilo pripeljano tudi 713 konj. To število je mnogo manjše kot v letih mi-

ru, kar je umljivo. Za konje h kočijam so plačevali povprečno 8000 K, za gospodarske konje 6000–8000 K, za triletna žrebeta 5000 K, za dvoletna žrebeta pa 4000 K.

Ravnalne cene za železje. Določile so se nove ravnalne cene za železje v palicah 53 K za 100 kg, za železno pločevino 58 K, za za obroče 400 K. Te cene veljajo pa samo za železne tovarne. Prodajalci smejo na drobno prodajati za 12 do 15 K dražje pri 100 kg.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev je sklenila, da ostanejo cene za mehke les, ki so bile sklenjene dne 18. marca t. l., se nadalje v veljavi. Cene za hrastov les so pa zopet nekoliko poskočile.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu tudi v pretekli dobi ni bilo nobenega poprašenja po tujem hmelju in so bile cene samo na papirju. Tudi sklenjeni mir na vzhodu ni spremenil obupnega položaja na hmeljskem trgu. Kljub temu pa soglašajo poročila, da bi bilo skrajno nespameto, ako bi se dobri hmeljski nasadi opuščali, ker se utegne v doglednem času spremeniti položaj na bolje.

Poraba usnja v vojni. Angleški strokovni list računa, da je v sedanji svetovni vojni za vse armade treba na leto 200 milijonov parov čevljev. Za napravo usnja je treba 44.6 milijonov kož, za napravo podplatov pa 6.6 milijonov kož; za konjske oprave in druge usn'ave potrebščine armad je pa treba še 12.8 milijonov kož. Vsega skupaj je torej treba na leto le za armade 64 milijonov kož. List meni, da normalna produkcija usnja po celem svetu komaj zadostuje za preskrbovanje armad.

Dopisi.

Maribor. V sredo zvečer, dne 3. aprila, je nagloma umrl g. Alojzij Sumenjok, bivši trgovec v Teggethoffovi ulici, sedaj trgovec pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dodeljen je bil kot trgovski strokovnjak prehranjevalnemu uradu mariborskega okrajnega glavarstva. Rajni je bil spoštovan in naroden mož. Pogreb se bo vršil dne 6. aprila na pokopališče pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Svetila pokojniku večna luč!

Maribor. Prihodnjo nedeljo (belo) se vrši prireditve Bralnega društva v St. Ilju v Slov. gor. Mariborski Slovenci in Slovenke, pojdite ta dan v našo obmejno trdnjavo! Zveza v vlaki je zelo primerna. Iz Maribora ob ½ dveh popoldne, iz St. Ilja nazaj ob 6.24 zvečer.

Hoče. Poročnik Konrad Mejovšek, učitelj v Reki, je bil odlikovan z zlato hrabrostno kolajno. Izročil mu jo je cesar Karel sam.

St. Ilj v Slov. goricah. Bralno društvo vabi na kratko prireditev, ki se vrši v nedeljo, dne 7. aprila, popoldne ob pol štirih, v Slovenskem Domu. Cisti dobiček je namenjen za zastavo fantovske Marijine družbe. Pridite sosedje in domačini! Vabimo tudi prijatelje iz Maribora.

St. Ilj v Slov. gor. Franc Gornik, vojak 26. strelskega polka, sin veleposestnika Karla Gornik v Selnici ob Muri, je težko ranjen vjet v Florenci na Laškem. Iz njegovih dopisov je razvidno, da našim vojnim vjetnikom v Italiji ne gre posebno dobro.

Radislavci. Zaradi nesklepčnosti je namestništvo razpisalo tukajšnji občinski odbor. Začasno oskrbuje občinske posle posestnik Anton Požič.

Ljutomer. Tukaj je umrla na Veliki četrtek gospa Cila Dijakova (po triletni bolezni), soproga našega somišljenika g. Frica Dijaka! Rajna je bila tlagla žena in zlata mati. Radi njene dobrotljivosti in mirnega značaja je bila pri sosedih in pri vseh drugih sploh zelo spoštovana. Naj Bog tolaži žalujoče, njej pa večni mir in raj nebeški!

St. Ilj pri Velenju. Občni zbor našega izobraževalnega društva na velikonočni pondeljek je bil izborno obiskan. Množica je z velikim zanimanjem sledila besedam govornika profesorja dr. H o h n j e c a, ki je razpravljal o veliki nalogi naše izobraževalne organizacije v sedanjem velevažnem, za dolgo bodočnost odločilnem času. Društveni predsednik g. župnik Schreiner je poročal o delovanju društva. Izvoljen je bil po večini stari odbor. Vsi navzoč fantje in možje, žene in dekleta so se z velikim navdušenjem brez izjeme izjavili za jugoslovansko majniško deklaracijo ter izrazili iskreno željo, naj bi se kmalu izpolnile naše jugoslovanske zahteve in nade. Zborovanje se je končalo s petjem rodoljubnih pesmi in cesarske pesmi.

Celje. Katoliško podporno društvo v Celju priredi dne 11. t. m. popoldan ob petih v opatiji svoj občni zbor.

Rajhenburg. Na Belo nedeljo se vrši po prvem sv. opravilu v dvorani nove kaplanije shod. Govorita gospoda državna in deželna poslanca, dr. Ivan Benkovič in dr. Franc Jankovič. Posavčani pridite mnogobrojno!

Brežice. Tudi po naših krajih so začeli nekateri nemškutarji strašiti, češ, zato se vam tako trdo rekvirira, ker ste se podpisali za Jugoslavo. No, gospodeki, nič se ne razburjajte po nepotrebnem. Naši ljudje so se med vojno že marsikaj dobrega naučili, najbolj pa to, da nemškutarju-izdajci ne vern-

jejo nobene besede več. Vedite, da če bi to imelo s tem kaj opraviti, zna naše ljudstvo vse žrtvovati za Jugoslavijo, katero hočemo in bomo dosegli, četudi se vi vsi postavite na glavo in tako z vsemi štirimi protestirate proti deklaraciji. Vedite, da mi tisoči in tisoči probujenih Slovencev brežiškega okraja ne bomo vprašali tiste tri Nemce in onih 13 posilincev v Brežicah, kaj smemo ali ne smemo. Le kar zapojte si „Zlati časi so minuli — komanda naša preč je — preč.“ Gospodom gori v Gradcu in višje pa izjavljamo, čim bolj nas bodete zatirali in potiskali k tlom, tem prej se bomo probudili in tem silneje se bomo dvigali. Iz groba burno vstaja Slovan — tujcem, častilačnim ne bo več tlačan! Našim gospodom poslancem pa kličemo: Pridite tudi k nam, v našo sredo! Ne pozabite nas!

Sv. Ema pri Pristavi. Dne 14. aprila t. l. pride naš g. drž. in dež. poslanec dr. Franc Janković poročat svojim volilcem o delovanju v državnem zboru in o velikem napredku Jugoslovanskega kluba. Shod se bo vršil popoldne po večernicah ob 3. uri v prostorih župnišča pri Sv. Emi. Poslanec bo govoril o nasilnih rekvizicijah živine, sena in žita. Povabljeni so na shod volilci iz šmarskega, rogaškega in kozjanskega okraja. Udeležite se shoda gotovo v velikem številu, da se pogovorimo z gospodom poslancem o naših težavah in mu izročimo svoje želje. Pridite tudi bratje Hrvatje. Dne 14. aprila Sv. Emi!

Iz Savinjskih Alp. Huš, g. urednik, tako je se mrzlo, da tako velike sveče — na Veliki četrtek Vam pišem — visijo od streh, da jih še na svečnico nismo takšnih imeli! Pa gorke je naše srce za Jugoslavijo, za katero je vse od kraja trdno za njo, stojimo kakor naše gore, slovenske Alpe! Povejte g. urednik, g. poslancu Verstovškemu, da si neki Vidrejs jezik in petelbrusi — kdo se je podpisal od naših žena in deklet za Jugoslavijo. Vidrejs ni žandarm, pa postavlja se tako, ker je prišel med nje. Z Nežo bosta šla v par, ker drugega pri nas ne dobi, ker razen teh dveh je vse za Jugoslavijo. Pa še nekaj pri nas je novega! Rakušev komi iz Celja je Plesnikovo in Podbrežnikovo kupoval in več stotisoč dolarov in rekel, da kar vse v zlatu plača in še povrh kofeja in sladkorja, kolikor hočejo. In pri tem sta bila mešetarja lučki Suhc in ljubenski Anžk. O ko bi nam dal od teh stotisoč zlatov vsaj enega Rakušev komi Jošt, ne da bi vse pozlatili, ker za to bi bila škoda, vsaj malo prevlekli plesnjive nemškutarje, da bi čakali potem sodnega dne, ker mislimo, da tedaj bi spoznali, kakor je Judež spoznal, kakor smo slišali brati v nedeljo, da je spoznal, kako krivično in ne pošteno je ravnal, da je sovražnikom vse izdal. Zakaj se mi ne učimo od sovražnikov? V Celju se javno govoriti ne smemo po svoje, slovensko, zborovati nismo smeli in naši sovražniki Celjani pa hočejo našo zemljo! Solčavani in Lučani, mi smo svoji in hočemo svoji biti, in vzdignimo prapor Jugoslavije! — Naprej zastavo Slavije!

Ribnica na Pohorju. Bralno društvo ima na belo nedeljo, dne 7. t. m., popoldne po večernicah v društvenih prostorih svoj občni zborin obnem važno predavanje. Pridite v obilnem številu!

Razne novice.

Kako daleč strelja nemški orjaški top? Če bi postavili najnovejši nemški orjaški top, ki obstreljuje Pariz na razdaljo 120 km, na ljubljanski grad, bi lahko streljal v Zagreb, čez Karlovec v Skakovac in Utinjo, v okolico Senja, na otok in mesto Krk; obstreljevali bi lahko Kanfanar in Poreč. Reka in Trst bi bila pod ognjem nemškega topa. Kroglice bi nesle v Benečiji do Tilmenta; Videm bi lahko obstreljevali. Na Korškem bi padale kroglice čez Smohor, v Celovec in v Beljak bi igraje streljali z njim. Obstreljevali bi lahko goró Reifling pri Judenburgu na Gornjem Stajerskem, kroglice bi padale v St. Ilj, Maribor in Celje. In pri tem bi računali učenjaki in strokovnjaki v potu svojega obraza ter trdili še vedno, kakor trdijo navzlic vsem komuničjem na skrivnem tudi danes: Nemogoče!

Nabiranje zlata v Ameriki. Listi javljajo: Od začetka vojne je odšlo v Ameriko nič več in nič manj nego za 600 milijonov dolarjev evropskega zlata, in samo v mesecu maju nad 70 milijonov. Pred 12 leti je vse stanje ameriškega zlata znašalo komaj 650 milijonov dolarjev. Srečna Amerika! Ob požarju pri drugih se vrhovati zlato v njenih zalogah. Ni čudo, da je Amerika dežela tolikih milijonarjev, multimilijonarjev, milijarderjev in — dolarskih princez. Kakor po v znani opereti: . . . Otroci sreče so to!

Največja lokomotiva na svetu. Tovarna za izdelovanje lokomotiv v mestu Chemnitz na Saksonskem je izdelala te dni svojo 4000. lokomotivo, ki je pač največja na celem svetu. Dolga je 23, visoka pa 4½ metrov ter vozi z brzino 120 km v eni uri.

Zaradi 10 v pred poroto. Delavec Rudolf Hermann na Dunaju si je kupil vozni listek mestne železnice, na katerem je izbrisal besedico „Süd“, vsled česar je oškodoval železniško upravo za 10 vinarjev. Zaradi ponarejanja javne listine je prišel pred poroto. Pred porotniki je rekel, da ni imel nič denarja. Vsled malenkostnega zneska je bila cela zadeva izročena okrajnemu sodišču, ki je obtoženca obsodilo na tri dni zapora.

Za eno kravato — 20 K! V Budimpešti je trgovec Kiraly zahteval za eno kravato 20 K. Obsojen je bil zato na pet dni zapora, oziroma na 6000 K denarne globe.

Njuhavanje (nosljanje). Nekdo, ki je imel na dan 24 ur časa odveč, je izračunal o nosljanju naslednje: Navaden njuhalec vzame povprečno vsako uro petkrat tobak iz tobačnice. S tem zapravi več časa, kakor bi kdo mislil. Kako to? Potegnitev male tobačnice iz žepa, trkanje po tobačnici, raztegovanje prstov, priprava brk za neovirano vporabo nosa, pot roke k nosu, nosljanje samo, odprava tobačnice iz žepa, osnaženje prstov in nosa z ruto, ki jo je moral iz žepa vzeti in zopet žepu vrniti, poprava brk, morda še celo posledice kihanja in zopet nadlegovanje nosa z robcem itd., za vse to potrebuje dve minuti, tedaj v eni uri 10 minut; na dan, če se štejejo seveda samo dnevne ure, 120 minut; na leto tedaj 43.880 minut ali 730 ur, ali ravno eden celi mesec! Dandanes pa še zgubi nosljač veliko več časa, ker mora dolgo čakati pred tobakarno, če nima sicer pri prodajalki nobene protekcije, da mu ista prihrani tobačiček za kakšno protiuslugo. — Zraven potrate tako dragocenega časa so pa tudi veliki stroški. Vsakokrat, ko njuhalec vzame tobak med prste, pa pelja proti nosu, ga začne nosljati, se mu gotovo polovica porcije raztrese. Pri enem kilogramu ga gre že pol kilograma v nič, pri 10 kg že 5 kg itd. in tako narastejo posebno v sedanjih časih prav izdatni stroški. Stroški so tudi za žepne robce, ker so navadno večje oblike in boljše kakovosti, da delj časa klijubejejo ostri tobačni tvarini; treba jih je večkrat prati; milo je pa dandanes draga stvar, ki se ga niti ne dobi. — Torej vidimo, da velja nosljača veliko časa in ogromnih stroškov, da postreže svojim željam. Naš računar je še končno pristavil, da bi si človek za ta denar v 50 letih lahko kupil prav lepo posestvo in si sezidal hišo. Če je to resnica, prepustimo njuhalec v razsodbo.

Skopuh se vedno osmeši. Nekemu bogatemu, a skopemu trgovcu je padlo v glavo, da bi se dal slikati. Poklicati je dal umetnika, ki je zahteval za sliko 12 cekinov. Čez nekaj tednov je bila slika gotova in je bila trgovcu jako podobna. Tudi skopuhu je ugajala; ker pa se mu je zdelo škoda cekinov, je našel namenoma veliko napak na njej in je trdil, da je podobna vsakemu drugemu bolj kakor njemu. Slikar je vzel sliko nazaj in mu je dal razumeti, da naj se da slikati komu drugemu. Umetnik je šel domov, naslikal na podobo, ki je bila čudovito posneta, veliko norčevsko kapo in je izpostavil podobo na javnem mestu v naprodaj. Vsakdo je z veliko zadovoljnostjo spoznal znanega skopuha. Ta je tožil slikarja pri sodišču. Slikar pa je izjavil, da je rekel trgovec pred pričami: „Ta slika je vsakemu drugemu bolj podobna kakor meni.“ Zato ta slika ne predstavlja njega, ampak nekega noreca. Sodnik je dal prav umetniku in tako skopuh ni opravil ničesar drugega, kakor da se je zelo osmešil.

Največje cerkve na svetu. Veliki dom v Milanu ima prostora za 37.000 oseb; cerkev sv. Petra v Rimu 32.000; bazilika sv. Pavla v Londonu 25.000; nekako enako obsežne so katedrale v Bologni, Florenci in Antwerpnu, kjer lahko hkrati moli po 24.000 ljudi; samo za 1000 manj jih gre v Hagijo Sofijo v Carigradu, s katero tekmuje sv. Janez Lateranski v Rimu; Notre Dame v Parizu jih lahko sprejme po svoje okrilje 21.000; sloveča stolnica v Pizi 13.000. Med največje cerkve v Ameriki štejejo katedralo v Mexiki in Notre Dame v Montrealu, ki imata prostora za 12.000 ljudi, enako kot sv. Štefan na Dunaju.

Zadnja paračila došla v petek dne 5. aprila.

Clemenceau in Czernin.

Iz Pariza se z dne 4. aprila poroča: Povodom nekega pogovora dunajskega občinskega sveta z zunanjim ministrom grofom Czerninom je poslednji izjavil, da je nekoliko pred sedanjo ofenzivo francoski ministrski predsednik Clemenceau vprašal grofa Czernina, je li pripravljen za mirovna pogajanja in na kateri podlagi. Ministrski predsednik Clemenceau, ki je na fronti danes predpoldne izvedel izjavo avstrijskega zunanjega ministra, je enostavno odgovoril: „Grof Czernin je v tem lagal.“ O tej zadevi se iz avstrijskega zunanjega ministristva naslednje poroča: Po naročilu c. kr. ministra za zunanje zadeve je imel vpokojeni légacijski svetnik grof Nikolaj Revertera opetovane pogovore v Švici z zaupnikom Clemenceau-a z grofom Armandom, ki je bil dodeljen francoskemu vojnemu ministristvu. Povodom nekega razgovora med grofom Reverterom in Armandom dne 2.

februarja t. l. v Freiburgu v Švici se je razmotrivalo vpajanje, ali in na kateri podlagi bi bil razgovor v svrhu dosege splošnega miru mogoč med zunanjima ministroma Avstro-ogrške in Francije, oziroma med oficelnima zastopnikoma imenovanih ministrov. Nato je grof Revertera, prejemši navodila od zunanjega ministra, izjavil po naročilu istega grofu Armandu v zadnjih dneh meseca februarja, da naj javi Clemenceau-u, da je grof Czernin pri volji za razgovor z zastopnikom Francije in smatra za možno, da bi razgovor nudil upanje na vspeh, kakor hitro se odpove Francija svoji zahtevi po Alzaciji-Lotaringiji. V imenu Clemenceau-a se je nato povedalo grofu Reverteriu, da Clemenceau ne more sprejeti tega, kar se je predlagalo, da bi se Francija odpovedala tej aneksiji, vsled česar bi bil po obojestranskem mnenju sestanek obeh zastopnikov za sedaj brezpomemben.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 4. aprila.

Na italijanski gorski fronti dokaj živahen artilerijski boj. — Sovražnik je pri poizvedovalnih sunkih pustil vjetnike v naših rokah.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 4. aprila

Francosko bojišče.

Na bojni fronti je oživelo bojno delovanje južno od Somme. Nepričakovano in po močni artilerijski pripravi je sovražnik zjutraj zarana in popoldne štirikrat brezvpešno poskušal, da bi pridobil zopet nazaj iztrgano mu visočino južnovzhodno od Morenila. Pod težkimi izgubami so se njegovi napadi zrušili.

Pred Verdunom in pri gozdu Parroy živahen artilerijski ogenj.

Vzhod.

Sporazumno s finsko vlado so nemške čete stopile na finska tla.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 4. aprila zvečer.

Pri nadaljevanju našega napada južno od Somme so se dosegli novi uspehi. — Kot odgovor za obstreljevanje Laona po Francozih, smo začeli obstreljevati mesto Reims.

Turški protinapad v Palestini.

Turško uradno poročilo z dne 3. aprila pravi, da se je angleški sunek na vzhodnem bregu Jordana izjalovil. Angleži so bili poraženi. Turške čete prodirajo in so pri zasledovanju sovražnika dosegle črto El — Salt — Iericho. Turki zasledujejo sovražnika tudi od vzhodne strani.

Listnica uredništva.

Brežice: Preostro. Tožljivo. Če n'anjka dokazov in prič, bi lahko prišel urednik v kajno. Pozdravljeni! — Cmurec: Dobro, le zberite še več podpisov. Veseli naš, ko pravite da se po vaseh na levem bregu Mure naseljeni Slovenci zavedajo svojo narodnosti. O shodu nam pošljite poročilo. Jugoslov. pozdrav! — Celje: Uredništvo se je že opetovano obrnilo do naših zaupnikov s prošnjo, da bi nam stalno dopisovali. Kljub temu pa dobimo kako vrstico samo vsake kvatre. Prosimo, pa še podregajte Vi! Na svidenje!

Barve

za barvanje suknjenega blaga (štofov), kot črne, temno-modre, temno rjave, temno-rdeče, temno-zelene in temno sive. Vsak si sam lahko pobarva platno, volno in svilo, dobiva se v zabojskih po 50 v. za izven Maribora franko proti predplačilu priporočta H. BILLERBECK, Maribor, Gosposka ul. št. 29.

Na zasebnem učilišču Legatovem

v Mariboru so pred Veliko nočjo napravile izpite z odliko sledeče: Matela, Tauser in Reja; z dobrim vspehom: Deutschman, Fodor, Geder, Grschitz, Grisold, Höchtl, Kalloch, Klantschnik, Kniebner, Kvas, Koneger, Kreuh, Krepek, Negele, Puc, Pušnik, Prasnek, Rudl, Tebensky in Weber.

Prihodnji tečaj za stenografijo, stroje-pisje, pravopis, računanje z knjigovodstvom, lepopisje, nemški in slovenki jezik se pričnejo dne 3. aprila 1918. Prospekti brezplačno.

Zasebno učilišče Legatovo, Maribor,
Viktringhofgasse 17. I. nadstr.

Prebarvajete si obleko

lister, volno, sukno, platno i. t. d. v poljubni barvi z najstanovitnejšo barvo, katera tudi na solcu in po pranju ostane stanovitna. Že od 10 zavojčkov naprej se pošilja s poštino in navodilom vred za K 17 20.— Commission »Mehlata« Gradec, Steyrergasse 60/II (Dopisovanje tudi v slovenščini!)

Konjska oprava

majhna se proda ali zamenja v Kaiserstrasse 8, I. nadstropje, vrata 5, Maribor. 66

Par gorskih čevljev

št. 40 ali 1 poletna obleka (sive barve) se zamenja za špeh ali mast. Naslov: Karel Kores, Maribor, Langergasse 21.

Kupi se trgovska hiša

v dobrem stanju poleg vrt za zelenjavo, sadni vrt in mo-goče tudi nekaj posestva, prevzamem tudi zalogo in prosim ponudbe z opisom. Naslov pove upravnništvo lista pod št. 62.

PRODA

se takoj enonadstropna hiša na vogalu, trgovska hiša, dobra postojanka za trgovino z mešanim blagom, sadonosnik in vrt, za stavbišče zelo pripravno. Z vozom se pride na dvorišče, 1 poslopje na dvorišču, vodovod, se dobro obrestuje, ob živahni cesti, tik dve veliki vojašnici v Mariboru. Več uprava lista. 63

500 kron nagrade

dobi dotični, ki mi pripomore, da dobim nazaj perilo, obleko, čevlje in posteljino, i. t. d., ki mi je bila ukradena na mojem posestvu v Počehovi pri Mariboru. Poročila prosi Franc Knauer, Maribor, Schmiderer-jeva ulica št. 29. 401

Kupim

korenje, repo, kisló zelje, kisló repo, strd, drevesno skórjo, in ježice, po najvišjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije. Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ul. 57.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 3 K.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Trgovina Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
Papirna trgovina Weixl Glavni trg.
» » » Lagler Jos. Schmidpl.
Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.
Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotela nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
» Coretti, Grajski trg 7.
» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika Žifko, Melje.
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.
Trafika Maher, Magdalenski trg.
Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.
» Kresnik Ana, Franc Jožefova cesta 33.
Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:

Trafika Schlacher Marija.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:

Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:

Trafika A. Kraigher.

Fram:

Trgovina Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.
Zeitungs-Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Trgovca g. Ivan Plevnik

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina M. Zorko.

Kozje:

Trafika Vahčić.

Laški trg:

Trgovina Ošolin Jos.

Lebring:

Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Leoben:

Nickl Rupert.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Malanedelja:

Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:

Jankovič Antonija.

Petrovče:

Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:

Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:

J. Marinič.

Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
Trgovina A. Kreml.

Ruše pri Mariboru.

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sternal:

Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Peter Čaus.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Trgovina D. Tombah.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:

G. Brezovšek Ernest.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštini nakaznici pod naslovom: **Upravnništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.** Posamezna številka stane 20 vin.

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta K 3.— Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravnništvo lista „Straža“, Maribor.** Pozamezna številka stane, kedar obsega 8 strani, 20 v, na 4 straneh pa 12 v.

Kdor še ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču. Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Stražo«.

Kot začetnik
 se tople priporočam preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za vse v mojo stroko spadajoče delo:
Miloš Hohnjec, 58
 kipar in zlatar v Celju,
 Gaberje 18 (pri domobranski voj.)

Gostilna
Narodni Dom
 v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekarčan i. t. d. Priznana dobra kuhinja. V Narodnem Domu se vedno najde poštna slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.
VINA bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka **F. CVITANIC** vdova **V MARIBORU,** Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International“
 Maribor, Grajski trg št. 3, kraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilno obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v, stroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride sopes, ker so vedno nove predstave.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje
 trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gestilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah

Žveplo za sode, kg K 36 — raz pošilja po poštnem povzetju F. A. Krepek Maribor ob Dravi, Bismarkstrasse 19. 418

Takoj se prodaja enonadstropna hiša na voglu in hiša za obrt, dobra postojanka, trgovina z mešanim blagom, vt s sadnim drevjem in zelenjavo, uporabno kot stavbišče, uvoz na dvorišče, poslopje na dvorišču, vodovod, se dobro obrestuje na živahni cesti poleg 2 velikih vojašnic v Mariboru. Vpraša se pri upravi lista pod „Hiša št. 420.“

Vojni invalid išče lahkega dela za hrano. Dopisi na upravo lista. 64

Izgubila se je dne 25. marca proti 1/2, 12 uri ponoči na poti od kavarne „Rathaus“ do državnega mosta kožubnata boa. Ista je sive barve, velike oblike in dobro obranjena. Kdor jo je našel, se prosi, da jo proti nagradi odda mestnemu uradu za najdene predmete v Mariboru.

Majhen vinograd
 zraven nekaj gozda, 1 njiva, z opeklo krita hiša, stiskalnica, klet, hlev, vse novo v izmeri dveh orolov, krasna solčnata lega v Socki pri Novi cerkvi se prodaja za 6000 kron. Vpraša se: „Čurhaus“ Dobrna pri Celju.

Pes (dakl.) mali črne in rujave barve je zbežal pred 14 dnevi. Sliši na ime „Muri.“ Kdor kaj ve, naj naznani g. Šoštaric (dobi nagralo.) Tegethoff-ova cesta 33 Maribor. 61

Drva in štange na prodaj v Rogozi pri Dvorščaku 54

Topla jopla rjave barve in posteljna odeja se zamenja za moko in mast. Leitner, Kaiserfeldgasse 16, pritličje Maribor. 57

Hiša na prodaj vogel Viktringhof in Schmidova ulica, primerna za vsako trgovino. Cena 55.000 kron. Pojasnila pri gospej M. Koprivnik Badlova ulica, Vila 15.

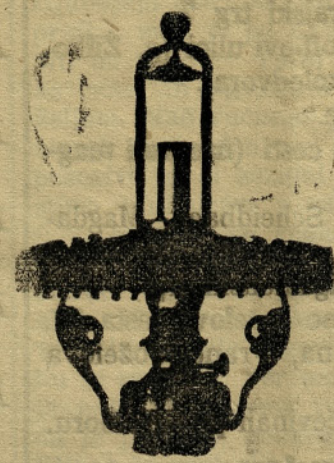
OGLAS.

Najboljši kavni nadomestek v kockah ali odprto na vago v poštnih zavitkih 5 kg prodaja najceneje Alojzij Olfičič Trst, via Coroneo 13. 34

Kava se izmeni za poveljeno meso. Naslov: Skerget, Tržaška cesta 79. vrata 2. Maribor.

POZOR!
 Za novovpoklicane se tople priporoča: podpisovanje vojnega zavarovanja ali zavarovanja vojnega posojila c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada.
 Mesto za naznanilo v uradnem posloju c. kr. okrajnega glavarstva, Maribor, II. nadstr. vrata št. 26. 190

Gumij za cepljenje trt,
 ima naprodaj, dokler je v zalogi
Franc Ogrizek, trgovec z vinom in sadjem,
 GRADEC, Parkstrasse št. 7. 193

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
 Na debelo! Na drobno!
FRANC STRUPI :: CELJE
 Graška cesta
 priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in kristalne posode, svetilnik, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za slike. — Prevzeje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
 Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.
Vzajemno podporno društvo
 v Ljubljani
 registrirana zadruga z omejenim jamstvom.
 Devoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vredne stvari, pištev ali zaznambl na službene prejeme.
 Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.
 Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.
 Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2%.
 Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Travnik
 kupim ali vzamem v najem in sicer v bližini Maribora. Vpraša se pri tvrdki Tischler, Maribor Tegethoff-ova ul. 19. 92
 Eno cerkev ali sliko, propagator umeni cirkevne, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov. Podrobna pojasnila daje „Revne pro umeni cirkveni“, Praga-Vinograd, Krameriova 10. Češka.
 Travnik in njiva v bližini mesta Maribora se kupi ali vzame v najem. Vpraša se pri tvrdki Tischler Maribor, Tegethoff-ova ulica 19.
 Dva viničarja, le samostojne in spretno strokovne osebe, sprejemajo pod ugodnimi pogoji, kot 2000 ozir. 1500 kron plače, letno 2—3 sezne drv, kor njive, stanovanje, iz vinograda deputat. Za prehrano je dobro prekrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se naj oglašijo pisмено ali ustmeno pri upravniku „Straže“.
Kislo vodo
 „Silva vrelce“
 :: žganje in vino ::
 razpošilja 54
A. Oset, p. Guštanj.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru
 reg. zad. z neom. zav.
 Hranilne vloge so sprejemane od vsakega in se obrestujejo navzgor po 4 1/2%, proti trimesčni odgovornosti po 2 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalski 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obratovanje kaj preobremenilo. Za nalaganje po polni se poštno hranilnice poležnice (37.078) na razpolago. Računi davok plača posojilnica sama.
 Posojila se dajajo članom in sicer: na vnapilje proti podpisani varnosti po 5 1/2%, na vnapilje sploh po 5 1/2%, na vnapilje in poročtvu po 5 1/2%, in na česni kredit po 5%. Nalaganje izpolnjuje na zastavo vrednostnih papirjev. Delgovo pri drugih danarstih zavestih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povrnitvi gotovih sredstev, ki pa nikdar ne presegajo 1 kron. Prodaje za vnapilje dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolico.
 Uradne ure so vsako sredo in četrtak od 8. do 12 ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne vsakega ponedelja. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
 Pojasnila se dajajo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.
Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)